

№ 20 (474) 2 чэрвяна 2006

www.nn.by

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Э Т А ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Фонд выданьня газеты «Наша Ніва». Выходзіць штотыднёва, у пятніцы

9 771819161008

Папа Бэнэдыкт

маліўся зь беларускім палітвазънем. Старонка 2.

Самая масавая галадоўка

22 юнакі далучыліся
да акцыі пратэсту.
Яны патрабуюць спынення
палітычных рэпрэсій.
Старонка 3.

Каб
рэгулярна
атрымліваць
«Нашу
Ніву»,
проста
паведаміце
ў Рэдакцыю
свой адрас.
Адначасова
Рэдакцыя
зьвяртаецца
з просьбай
ахвяраваць
на выданье.
Дэталі —
старонка 11.

Шантажом на шантаж

«Газпром» палохае газам за 200 даляраў, беларуская мытня
нагадала Расеі пра калінінградскі транзит. Старонка 8.

PHOTO BY NEXUS.NET

Цуд у самых
усходніх
манастыры
Беларусі.
Рэпартаж
Сяргея
Харэўскага
з Амсьці-
слава.
Старонка
13.

Цуды ў Пустынках

ВОЛЯ І ПЯТЛЯ

Крайнія формы пратэсту	3
Сяргей Ляшкевіч віны не прызнаў	4
Хроніка рэпрэсій і супраціву за 23—29 траўня	6

ЛЮСТРА ДЗЁН

Шантажам на шантаж	8
Мілінкевіч у ганараваны прэміяй Фундацыі «Кран-Мантана»	8
Людзі Х: рэпартаж са зъезду АГП	9

Касыць

Дзяніс Дзянісаў:
Пакуль не магу паведаміць падрабязнасцяў 10

Атрымаць крэдыт і нічога ня страціць 23

вандроўка

Цуды ў Пустынках 13

камэнтары і меркаваньні

Аляксандар Класкоўскі.
Усе ў пастцы 16

Віталь Тарас.
Нащадкі Лубянкі 20

культура

Пушкін *incognitus* 19

«Гудбай, бацька» 25

Хэ-хэ-хэ 26

Беларусь у «свабадзянскіх» апавяданьнях 26

Гедройц у Менску 28

Трэцяе пакаленне Х 29

Некаторыя любяць глыбакадумней 29

левым вокам

Лёлік Ушкін.
Кнопка Мілера 25

калі б...

Малюнкі Лёліка Ушкіна 47

АД РЭДАКЦЫІ

Касыцёл далучыўся да патрабаваньня грамадзянскіх свабодаў

2300 беларусаў удзельнічалі ў сустрэчы з папам у Варшаве — гэта звесткі польскае памежнае службы. Сапраўды, на плошы Пілсудзкага скрозь былі бел-чырвона-белыя сцягі. Як відна, беларусы моцна прывязаліся да сваіх нацыянальных колераў. Беларуская мова была адной з трох, якія ўжываліся на варшаўскім набажэнстве. Акрамя яе, малітвы гучалі па-польску і па-ангельску. Выкарыстаныне беларускай мовы Касыцёлам стае добраю традыцыяю. Гэта важная азнака яе адраджэння.

Але ня гэта прыцягнула найбольшую ўвагу падчас першага вялікага візиту папы.

Малітву на беларускай мове прачыгтаў беларускі студэнт з Варшавы Зыміцер Гурневіч — былы палітвізень турмы на Акressыні. З папскага аўтара па-беларуску прагучала заклік малітца за свабоду і чалавечую годнасць: «*Памятаючи пра тое, што людзі розных расаў, нацыянальнасцяў і народаў з'яўляюцца адной сям'ёй, молімся за свабоду і пашану годнасці кожнага чалавека, асабліва ў тых краінах, дзе парушаюцца і абмяжоўваюцца грамадзянскія права — каб ніхто не цярпеў ад прымусу, дыскрымінацыі і прычыненай крыуды».*

Выбар Зымітра Гурневіча быў зроблены калі не самім беларускім біскупамі, дык зь іхнага ведама, а таму ня можа быць выпадковым.

Дагэтуль улады з Касыцёлам лічыліся і на канфлікт не ішлі, калі ня браць пад увагу шавіністычных штучак кшталту падручніка гісторыі Трапчанка. А Касыцёл быў асцярожны і ўнікаў тэмы правоў чалавека. Цяпер з боку Касыцёлу прагучала выразнае пасланыне салідарнасці і пратэсту. Касыцёл зрабіў яго ў стрыманай і непалітызаванай форме. Пасля выбараў, а ня перад імі. Пасля Плошчы, дзе некаторыя ксяндзы вырашылі заставацца з сваімі вернікамі.

У сілу гістарычных абставінаў, беларускі Касыцёл ня можа быць па-за ўплывам польскага ўспрымання сітуацыі ў Беларусі. Але дарма ссыпваць настроі ў ім толькі на замежны ўплыв. Гэта таксама адбіта прыхільніцтвом малодшага пакалення беларускіх ксяндзоў і сьвецкага актыву, з пакалення незалежнасці. Касыцёл чуйна прыслухаўваецца да сьевету. І лічыць сябе досьцікансалідаваным, каб не баяцца рэакцыі ўладаў кшталту той, якая напаткала Саюз палякаў ці меншыя пратэстанцкія цэрквы.

Усё шыроты слай патрабуюць дэмакратычных рэформаў і грамадзянскіх свабодаў. На сустрэчы з Бэнэдыктом прагучала недвусэнсіоне пасланыне Касыцёлу, і ўладам Беларусі варты над ім задуманца.

Кіроўцу, што развозіў вызваленых з Акressыні й Жодзіна, траба дапамога

Віктар Савіцкі, кіроўца, што на ўласным транспарце развозіў людзей, якіх выпускалі з Акressыні й Жодзіна ў сакавіку-красавіку, 28 красавіка трапіў у цяжкую аварыю. Ён дагэтуль знаходзіцца ў рэанімацыі. Дактары прагназуюць доўгі пэрыяд лекаваньня і рэабілітацыі. Курс рэабілітацыі дарагі, да таго ж, у чалавека сям'я, малыя дзеци.

Зьвяртаемся з просьбай да ўсіх, каму ён дапамагаў, да ўсіх людзей добрай волі з просьбай пра ахвяраваньні.

Р/р 3819382101009, 275 аддзяленне, філіял 500 АСБ «Беларусбанк», код 601

УНН 100603596. Раковіч Вользе Ўладзімераўне. З пазнакай «ахвяраваньне».

Просім усіх, хто мае магчымасць, перадрукаваць гэтае паведамленне.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Самая масавая галадоўка

22 юнакі далучыліся да галадоўкі маладафронтайцаў. Яны патрабуюць спынення палітычных рэпрэсій.

Галадоўкі вяртаюцца ў палітычнае жыццё Беларусі. 29 траўня бестэрміновую палітычную галадоўку распачалі моладзеўцы актыўісты з Салігорску Максім Сяменчык, Мікола Пацкевіч, Яўген Мядзведзеў і непаўнагадовыя браты Іван ды Ільля Шылы (ім 15 і 13 гадоў, адпаведна). 30 траўня да іх далучыўся салігорскі актыўіст Партыі БНФ Павал Батуеў і Крысыціна Самойлава. Шылы, Батуеў, Сяменчык уздельнічалі ў намётавым гарадку ў Менску. Сяменчыка пасъля 10-суткавай адседкі ў жодзінскай турме выгналі з ПТВ №72 «за прагулы».

Галадоўнікі патрабуюць вызваліць усіх палітычнікаў і спыніць крымінальны перасъед моладзеўчых актыўістаў: за першую паўгодзіню кримінальныя спраўы за «ўдзел у незарэгістраваных арганізацыях» заведзеныя на актыўістаў

«Маладога фронту» і «Партнэрства». Дацтковае патрабаванне салігорцаў — аднавіць у ПТВ М. Сяменчыка. Заява актыўісту перададзеная ў салігорскую пракуратуру. Менскія актыўісты 31 траўня занеслы сваю заяву ў Генэральную пракуратуру: яны таксама патрабуюць спыніць крымінальны перасъед лідзораў «Маладога фронту» і вызваліць усіх палітычнікаў.

Салігорск стаўся іскаркай, ад якой успыхнула ўса краіна. 30—31 траўня да галадоўнікі далучыліся хлопцы і дзяўчата з Горадні (Яўген Скрабутан, Зыміцер Цесельянок, Яўгенія Шасыцерыкова,

Андрусь Фамін і дзесяцілітніца Вольга Смалянчук) і Менску (Зыміцер Хведарук, Настася Палажанка, Аляксей Янушэўскі, Антаніна Вежнявец, Павал Давідовіч, Аляксандра Яначка, Уладзімер Дубовік, Таціана Анікеенка, Алена Ігнатьева). 31 траўня да галадоўкі далучыўся Ігар Шчакарэвіч у Кіеве — на момант напісання артыкулу агулам 22 чалавекі.

Я. Скрабутан выказаў жаданне пераехаць у горад шахтароў: «Астатнія гарадзенцы наўрад ці здолеюць: школьнікі не адпусцяць бацькі, бо хочуць назіраць за імі ў такі адказны час, а студэнтам цяпер трэба здаваць сэсію». П. Батуеў кажа, што да галадоўнікі абыялі таксама далучыцца сябры АГПІ.

За выняткам салігорскіх, усе астатнія галадоўнікі пакуль трываюць паасобку. Барыс Гарэцкі, адзін з фігурантаў кримінальнай спраўы «Маладога фронту», тлумачыць гэта tym, што многія ўдзельнікі акцыі навучаюцца й мусіць акурат гэтымі днямі здаваць іспыты на

Прысуд Аўтуховічу 1 чэрвень

Ваўкаўскі прадпрымальнік Мікалай Аўтуховіч, які пасъля 40 дзён звычайнай галадоўкі распачаў 23 траўня «сухую», чакае выраку. Падчас уздэлу ў судовым пракэсе 29 траўня зь ім дзяжкуры доктар. Прысуд мае быць абвешчаны 1 чэрвень.

Працяг на старонцы 7.

Беларускі актыўіст з малой радзімы Мілінкевіча асужданы на 5 месяцаў за падрыхтоўку рэвалюцыі, але можа быць выпушчаны ўмоўна-датэрмінова праста цяпер.

Актыўіст нацыянальнага руху з Шчучына Сяргей Ляшкевіч асужданы паводле ч.3 арт.293 Крымінальнага кодэкса РБ («Навучаныне альбо іншая падрыхтоўка асобаў да ўдзелу ў масавых беспардках, а таксама фінансаваныне альбо іншае матэрыяльнае забесьпячэнне та кіх дзеянінь»). Пракурор патрабаваў для былога сябры ініцыятыўнай групы Мілінкевіча 6 месяцаў зняволення. Судзьдзя прызнаў віну даказанай і даў пяць.

Суд над Сяргеем Ляшкевічам быў адкрыты, і першыя паседжаныне 25 траўня адбывалася ў прысутнасці вялікай колькасці паплечні-

Сяргей Ляшкевіч віны не прызнаў

каў і сяброў Сяргея. Падтрымаваць свайго земляка прыехаў і Аляксандар Мілінкевіч, які назваў працэс замоўленым і палітычным.

Абвінавачаныне грунтавалася на съведчанынях неаднаразова асужданага грамадзяніна Аляксандра Бурдзея. Гэта яго нібыта вэрбаваў Ляшкевіч. У часе паседжанія дэмантравалі фільм Юр'я Хашчавацкага «Звычайны прэзыдэнт» і зборнік відэакліпаў «Незвычайны канцэрт», з дапамогай якіх Ляшкевіч «навучаў тэрарызму» Бурдзея і іншых фігурантаў справы.

Съведка Валер Шкурко нібыта прысутнічаў пры раз-

мове, у часе якой Бурдзея скілялі да ўдзелу ў масавых акцыях.

Трэці съведка, нехта Навагран, на суд не зявіўся, матывуючы гэта страхам фізычнай расправы. Анкетныя звесткі Наваграна былі зъменены ў мэтах ягонай бяспекі. Яго съведчаныні, зробленыя падчас съледчых мерапрыемстваў, зачыталі ў судзе. Зь іх вынікае, што Сяргей Ляшкевіч і яго паплечнікі вялі антыдзяржаўную дзеянасць і яшчэ ў лістападзе мінулага году скілялі яго да ўдзелу ў масавых акцыях.

Аргументы, прapanаваныя адвакатамі Сяргея Ляшкевіча, суд не ўлічыў.

«Сяргей Ляшкевіч трymаецца добра, нават па-філязофску», — заўважыў ягоны адвакат Андрэй Шчапяткоў. Віны не прызнаў і ў заключным слове папрасіў суд вынесыці справядлівае рашэнне.

Паводле словаў адваката, згодна з заканадаўствам Сяргей мае права на ўмоўна-датэрміновае вызваленне па адбыцці паловы тэрміну зняволеня: «Усеё залежыць ад яго самога: цi захоча чы ён абскарджаецца рашэнне суду, цi не. Палову ж тэрміну ён ужо адбыў і мае шанцы быць вызваленым ужо цяпер».

Сямён Печанко

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Аляксандар Мілінкевіч з маці Сяргея Ляшкевіча.

Галоўны съведка
абвінавачаныя —
тройчы судзімы
Аляксандар Бурдзей.

Сяргея Ляшкевіча
выводзяць з залі суду (на
фота справа).

СТАСЬ ПАЧОБУТ

ваша ўлада — наша каменьне
вашы грошы — наша сумленъне
ваша здрада — наша любоў
ваша шчасьце — наша кроў

ваш тэлевізар — нашы улёткі

вашы турмы — наша воля
вашы кулі — наша доля
ваш презыдэнт — наш народ
і ваши сэкссты — у наш карагод

ваш тэлевізар — нашы улёткі

вашы прагнозы — наша надзея
вашы занозы — у нашым целе
ваш сон — наши Курапаты
і ваши лакеі шукаюць лапаты

© deviation

Народны пісьменьнік Іван Навуменка: Чаргінец мяне з кімсьці блытае

Народны пісьменьнік Беларусі Іван Навуменка заўжды прынцыпова трymаўся ўбаку ад палітыкі. Аднак ня вытрымаў і ён. Апошній кропляй

сталі хамскія выказванні М. Чаргінца на адрес народных пісьменьнікаў Беларусі. І. Навуменка адказаў адкрытым лістом Мікалаю Чаргін-

цу ў «Народнай волі». Ліст караценькі, але ёмкі. Вось ён:

«У апошні час у некаторых перыядычных выданнях М. Чаргінец, тлумачачы маю адсутнасць у створаным ім аб'яднанні літаратарапіі, публічна заяўляе, што «Іван Навуменка знаходзіцца амаль у коме». Да шматлікіх талентаў М. Чаргінца трэба, мабыць, дадаць яшчэ адзін — дыягностыка на адлегласці. Інфармую яго: я ня ў коме. Ён

мяне з кімсьці блытае.

Народны пісьменьнік Беларусі Іван Навуменка».

М. Чаргінец належыць да блізага кола А. Лукашэнкі, ён сэнатар і ў былым — кіраунік ініцыятыўнай групы па вылучэнні А. Лукашэнкі ў прэзыдэнты. Цяпер ён узначаліў лукашэнкавскі Саюз пісьменьнікаў Беларусі, створаны ў піку незалежнаму Саюзу беларускіх пісьменьнікаў.

Мікола Бугай

Зъезд Асацыяцыі журналістаў

У пятніцу адбудзеца чарговы зъезд Беларускай асацыяцыі журналістаў. З дакладам на форуме выступіць яе старшыня Жанна Літвіна. Чакаецца, што ў асацыяцыі адбудуцца кадравыя змены на ўзроўні намеснікаў старшыні.

МБ

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 23 — 29 ТРАУНЯ

23 траўня: допыты ў Воршы

Пракуратура адмовілася выпускаць экспандыдата на прэзыдэнта Аляксандра Казуліна з-пад варты: тэрмін съледства працягнуты да 1 ліпеня. Абаронцы лідэра БСДП(Г) прасілі зъмяніць меру стрыманыя на іншую, не звязаную зъявленнем: яны спасылаліся на тое, што съледчыя дзеяньні з удзелам Казуліна не вядуцца, а сам ён не ўжо лягло на пагрозы грамадству.

Наваполацкая недзяржаўная газета «Хімік» атрымала афіцыйнае папярэджаючые ад Мінінфармациі датаваныя 12 траўня. Газету вінаваціць, што надрукавала шэраг рэкламных абвестак пра піцензованую дзеяньсць без пасведчання рэклямадаўцаў права на ажыццяўленне такой дзеяньсці, чым парушыла арт.30 закону «Аб друку і іншых СМІ». Галоўны рэдактар Сяргей Балай кажа, што ва ўсіх згаданых публікацыях такое пасцверджанье было, і мае абскардкаваць папярэджаючы.

У аршанскую прокуратуру выклікалі Сяргея Каржова і Максіма Булыгіна: іх дапытвалі пра дзеяньсць незарэгістраванага «Маладога фронту». Некалькі дзён пе-рад тым на такі ж допыт выклікалі Ігара Казьмерчака.

Берасцейскія ўлады забаранілі распаўсюджваць у абласной бібліятэчнай сетцы книгу Міколы Казлоўскага «Ўкраінскае адраджэнне на Берасцейшчыне ў 80—90-х гадах XX стагоддзя», выдадзеную ўкраінскай.

24 траўня: Сасім —

вязень сумлення

«Міжнародная Амністія» абвесьціла Mikity Sasim, асуджана-га на 3 месяцы зынволення, вяз-нем сумлення.

Сяргея Чыгрына, намесніка галоўнага рэдактара «Газеты Слонімскай», выклікалі ў міжкрайнюю прокуратуру: пракурораў цікавіў артыкул Чыгрына «Чыноўнікі мяняюцца, а горад застаецца» пра кадравыя перастаноўкі чыноўнікаў.

Суд Чыгуначнага раёну Гомелю задаволіў скаргу Андрэя Аксёна-ва, затрыманага 12 красавіка, і пас-танавіў вярнуць яму канфіскаваныя тады газеты «Товарыщ».

Асуджаны Лідзкім судом на 6 месяцаў арышту актыўіст АГП Іван Крук абскардзіў вырак.

Гарадзенскі гарвыканкам заявіў гарадзкой суполцы незалежнага прафсаюзу РЭП, што лічыць немэтагодным ставіць ле на ўлік.

У Гомелі суполцы РЭП у аўтапарку № 1 адмовілі ў пастаноўцы на ўлік праз адсутнасць «дастактовых падстав».

У аршанскую прокуратуру выклікалі старшыню Свабоднага прафсаюзу інталістаў (СПМ) Васіля Леўчанкава: памочніка пракурора спн. Корсак цікавілі прафсаюзныя дакументы суполкі СПМ на ўнітарным прадпрыемстве «Лёс».

25 траўня: справа Ляшкевіча

Марілёўская абласная прокуратура дапытала як сведкаў у справе «Маладога фронту» шклоўскіх актыўістаў Валера Шапалава, Та-

Флэш-моб у падтрымку палітвязняў у Салігорску.
27 траўня.

цину Буланаву, Алега Шэпана.

Андрэй і Кацярына Толчыны (муж і жонка) з Гомелю адмовіліся сплачваць штрафы, накладзены на іх за грамадскую дзеяньсць: адміністрацыйная камісія Савецкага раёну Гомелю аштрафавала іх на 5 базавых величыняў кожнага за «распаўсюд друкаваных выданняў, вырабленых з парушэннем вызначанага парадку».

Гэтаксама ў Светлагорску Натальля Бордак адмовілася плаціць штраф у 2 б.в., накладзены за тое, што падчас выбарчай кампаніі плякатам А. Мілінкевіча 5 хвілінай стаяў у непрызначаным месцы.

Моладзевую актыўістку Любую Кучынскую дапытала съледчы

прокуратуры Цэнтральнага раёну Аляксандар Бачыла паводле ейнай заявы на незаконныя дзеяньні АМАПу: дзяўчыну збилі 10 траўня падчас разгону акцыі ў памяць Юр'я Захаранкі так, што яна трапіла ў больницу з дыягназам «гіпэртанічны крыз». «Съледчы, — кажа дзяўчына, — не цікавіўся абставінамі зьбівания, а палохай яе крыміналнай справай за «заведама хлусьлівия паказальнікі».

У Шчучынскім райсудзе 25 траўня пачаўся разгляд справы Сяргея Ляшкевіча, якога звінавацілі ў падрыхтоўцы да масавых беспарадкаў. У якасці доказаў аўбінаванчыні на судзе фігуравалі дакумэнтальны фільм «Звычайны прэзы-

Самая масавая галадоўка

Працяг са старонкі 3.

сесіі. Другая прычына разрозненасці галадоўнікаў — няма памяшкання, дзе яны маглі бы сабрацца разам.

Расыцяжку «Галадоўка», вывешаную салігорскімі актыўістамі ў першы ж дзень на бальконе, знялі праз суткі з дапамогай крана работнікі ЖКГ. Цяпер яе замяніў бел-чырвона-белы сцяг.

Наибольшую ўвагу да галадоўнікаў выяўляюць міліцыянты. 30 траўня зранку міліцыянт у форме і невядомы ў цывільным спрабаваў лічыць забарыкадаваць дзвіверы. Тады міліцыянты зайшлі да суседзяў і празь пярэгарадку на бальконе маёра Мікалай Драбудзька пагражая актыўістам арыштам. Пасыля гэтага ў дзвіры дому быў пакінуты пост з двух міліцыянтаў. 31 траўня міліцыянты зноў наведалі галадоўнікаў. «Падняўся да нас у лольцы крана чалавек у цыві-

льным, мы яго гарбатай папаілі», — съмнецца П.Батуеў.

Аднак улады не абмяжоўваюцца толькі міліцыйскімі візытамі. Другі дзень галадоўкі быў адзначаны зборам моладзі пад вокнамі галадоўнікаў: актыўістамі паведамілі, што яны «бээнфраўцы» і «фашисты». Акрамя таго, Івану Шылу праз бацьку перадалі позму на допыт у працуру: яго выклікалі як сведку ў справе «Маладога фронту». Хлопец ісці адмовіўся: «Мы перадалі ў працуру свае патрабаванні».

Цікавасць да акцыі выказала і салігорская тэлевізія: здымачная група прыхадзіла 30 траўня, калі на гаубцы ў галадоўнікаў ужо вісеў бел-чырвона-белы сцяг.

Сёлетняя моладзевая галадоўка — другая ў найноўшай беларускай гісторыі. Акурат год таму на знак пратэсту супраць беспадстаўных выключэнняў з навучальных установаў галадалі мо-

ладзевыя актыўісты ў Жодзіне: яны пратрымаліся 11 дзён. Яўген Ваўкавец, удзельнік леташняй галадоўкі, кажа, што ганарыща сваімі сябрамі: «Гэта крок адчую, канечне. Але раз яны пайшлі на гэта, то цяпер павінны трывамаца да апошняга. Мы раіліся зь сябрамі наконт таго, што галадоўка адбываецца ў розных месцах. Вядома, калі б былі ўсе разам, то лягчэй было бы трывамаць галадоўку».

Палітычныя галадоўкі ў Беларусі вядуць свой адлік з 1996 г., калі Юры Хадыка й Вячаслав Сіўчык такім чынам дабіліся вызвалення з турмы. Рэкордныя галадоўкі ў турме вытрымалі бізнес-соўцы Сяргей Скрабец і Мікалай Аўтуховіч, якія трапілі ў вязніцу, паспрабаваўшы сябе ў палітыцы.

Такая масавая галадоўка моладзі ў Беларусі ладзіцца ўпершыню. Рэпрэсіі супраць яе ўдзельнікаў перад самітам «вялікай восемкі» ў Пецярбургу выклікаў бы міжнародны розгалас. Акцыя ўжо цяпер набыла маштаб, які выводзіць яе за межы ўласна беларускага кантэксту.

Аркадзь Шанскі

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 23 – 29 ТРАЎНЯ

дэнт» і відзакліпы з фільму «Незвычайні канцэрт» з сцэнамі разгортані дэмантаратыў у Менску. 29 траўня Ляшкевіча прызначылі вінаватым і прысудзілі да 5 месяцаў арышту.

Старшы ўпайуванажаны крымінальнага вышышу РУУС Цэнтральнага раёну Менску дапытаваў лідэра АГП **Анатоля Лябедзькага** наконт ягонага выкрадання 26 красавіка. Лябедзька падаваў заяву ў гарадскую працуру, але тая перанакіравала дакумент у працуру Цэнтральнага раёну, а адтоль заява трапіла ў РУУС.

Мін'юст падаў у Вярхойны суд заяву, каб прыпыніць дзеяньніцы **РГА «Беларускі Хэльсынскі камітэт»**: праваабаронцаў вінаватыя з парушэнням заканадаўства і ўласнага статуту. Мін'юст лічыць, што арганізацыя накіравала на зіральнікамі на парламэнцкія выбары ў каstryчніку 2004 г. асобаў, якія не ўваходзілі ў БХК, выкарстоўвалі жылыя памяшканні для юрадрасоў філіяў і парушыла падаткове заканадаўства.

26 траўня: бел-чырвона-белы сцяг на матчы

Па справе «Маладога фронту» ў Першамайскую працуру Менску на допыт выклікана **Уладзімер Дубовік**.

Менгарсуд з ініцыятывы Менгарвыканкаму ліквідаваў пратэстанцкую царкву «Залавет Хрыста», якая

існавала з 1994 г. Падставай стала адсутніцца юрадрасу: суполка заўгістраваная на прыватнай кватэры пастара Георгія Вязоўскага. Эта чацвертая ліквідаваная пратэстанцкая суполка за 2006 г.

У Гомелі падчас футбольнага матчу паміж моладзевымі зборнымі Беларусі й Рәсей быў затрыманы грамадзкі актыўіст **Зыміцер Жалезнічэнка**. Хлопец прыйшоў падтрымаць свою каманду, але АМАПаўцы затрымалі яго за тое, што накінёў сабе на плечы нацыянальны бел-чырвона-белы сцяг. У пастарунку на яго склалі пратакол за «вывікарыйстванне незарэгістраваным болікі».

У Мастах съледчы РАУС Дзмітры Кулак дапытаваў у якасці съведкі моладзевую актыўістку **Вікторью Салей** у справе незарэгістраванай арганізацыі незалежнага назіраньня «Партнэрства». Съледчы намаўляў Віктую, каб 29 траўня наведала вайкавыскі аддзел КДБ для размовы, але яна адмовілася ехаць бяз позывы. Дзяячыне заявілі, што дазволены штапіт на выезд за мяжу (якога яна чакае ўжо другі месяц) пастаўляў у паштарт толькі пасыль размовы ў КДБ.

У Бабруйску на сесіі гарсавету аднаголосна звольнілі з працы дырэктара Ленінскага раённага жылкамунгасу, дэпутата, грамадзкага актыўіста **Вячаслава Сывізунова** за «невыкананне загадаў, ігнараванні нарадаў». Сам ён на паседжанні

сесіі не прысутнічаў: быў шпіталізаваны з інсультам. Дэпутат гарсавету не захадзіць чакаць, пакуль Сывізуну ўвайдзе з больніцы. Сывізуну ўзначальваў гарадзкі філія БНФ, Беларускай асацыяцыі журналістаў, выдаваў і рэдагаваў недзіржаўную газету «Крынічка бабруйская». Ленінскі жылкомунгас Бабруйску ўзначальваў у сакавіку 2005 г., але ў лістападзе 2006 г. яго адхілілі ад дырэктарства: згоду на гэта тады дали таксама дэпутаты гарсавету. Бабруйскі гарс суду ў студзені 2006 г. прызнаў звольненне незаконным і аднавіў Сывізунава на пасадзе.

Моладзевых актыўісту **Юр'ю Гаўрыленку** і **Андрэю Станкевічу** адміністрацыйная камісія Жлобінскага райвыканкаму аштрафавала на 2 б. кожнага: 11 траўня іх затрымалі асобы ў цывільным, заўвесьлі ў пастарунак (дзе трывалі 5 гадзін) і звінавацілі ў вывіканні абвестак у непрызначаных для гэтага месцах ды распавя袖сюдзе друкаваных выданьняў, «вырабленых з парушэннем вызначанага парадку».

29 траўня

У Гомелі суд Чыгуначнага раёну задаволіў скарыгі прафсаюзнага актыўіста **Аляксандра Еўсейчuka**: ён патрабаваў прызнаць незаконным адміністрацыйнае пакаранье і скаваць штраф 5 б., накладзены адміністрацыйнай камісіяй за распавяд звароту да работніку аўта-

парку №1.

Дырэктара Незалежнага інстытуту сацыяльна-эканамічных і палітычных дасьледаванняў, зарэгістраванага ў Літве, **Алега Манаеву** выклікалі ў Генпрокуратуру: съледчы Станіслаў Ноўкоў цікавіўся «незаконнай» дзеяльнасцю не зарэгістраванага ў Беларусі НІ-СЭПД і сацыялягічнымі дасьледаваннямі Манаева наконт вынікаў прызыдэнцкіх выбараў. Варта нагадаць, што звесткі, атрыманыя групай сацыялягаў пад кіраўніцтвам А.Манаева, рэзка разыходзяцца з вынікам, абвешчаным Лідзей Ярошынай.

Пракуратура Заводзкага раёну не знайшла парушэнняў у дзеяльнасці супрацоўнікаў спэцпадраздзялення па барацьбе з тэрарызмам «Алмаз», якія 25 сакавіка затрымалі **А.Казуліну**. Палітык скардзіўся, што яму траўмавалі руку кайданамі і абыходзілі з ім абразліва. Затое ў адказе працуры называюцца імёны байцоў, што затрымлівалі кандыдата ў прэзыдэнты: гэта А.Дзядкоў, К.Цюшэўскі, I.Сафін, I.Бялясьнікаў, А.Барзінец. Каманду затрымліваць Казуліна даваў камандзір «Алмазу» Мікалай Карпянкоў, які ў той самы дзень пазней страйляў у машыну Юр'я Радзівіла. Ва ўсім гэтым удзельнічала намесніца кіраўніка адміністраціі Маскоўскага раёну Н.Гардзяюк, якая супстракала А.Казуліну на ўваходзе.

АШ

Шантажом на шантаж

«Газпром» палохае газам ужо за 200 даляраў, беларуская мытня нагадала Pacei пра калінінградзкі транзыт.

У аўторак Ашмянская рэгіянальная мытня затрымала калінінградзкія фуры з падакцызным таварам. Інтэрнэт-газета gazeta.ru паведаміла са словаў аўта-правозчыкаў, што іх машыны беларускія мытнікі алягачваюць без глумачэння прычынаў.

У той жа вечар **Уладзімер Заламай**, кіраўнік калінінградзкага аддзялення пасольства Беларусі ў Ресей, патлумачыў, што мытнікі кіраваліся докрэтам А.Лукашэнкі, падпісаным яшчэ ў сінезні 2005 году, згодна з якім перавозка падакцызных тавараў павінна зьдзяйсняцца пры ўмове сплаты мытага, а таксама падлягае абавязковаму суправаджэнню Дэпартамэнтам аховы МУС РБ незалежна ад падачы мытным органам Беларусі фінансавых гарантый.

Па словах калінінградзкіх прадпрыемстваў, на расейска-беларускай

мяжы ніхто не прапаноўваў ім канвайваць фуры, а ўжо на беларуска-літоўскай мяжы машыны былі затрыманыя за адсутнасць конвою.

Агенцтва фінансавых навінаў паведаміла пра скапленне ў Ашмянах большым чым двухсот фураў. Але дзяжурны мытні паведаміў «Нашай Ніве», што затрыманыя ўсяго дзеяць машынаў. Калінінградзкія фуры маюць выпусцыца за мяжу, як толькі экспедытары пакажуць дакументы аб мытным афармленні гэтых грузаў у месцы іх атрымання.

Цікава, што за дзень да затрымання, у панядзелак, расейская газета «Коммерсантъ» з спасылкай на свае крыніцы паведаміла, што «Газпром» разглядае магчымасці павелічэння цаны на газ да 200 даляраў. Гэта ў 4,5 раза болей, чым цяпер. Раней «Газпром» вёў гаворку пра павелічэнне ў 3 разы. Паводле «Коммерсента», прапанавы цаны 200 даляраў былі перададзены беларускаму боку. У «Газпроме» гэтую інформацію не каментавалі, а кіраўнік «выканкаму саюзнай дзяржавы» **Павал Ба-**

радзін выказаў меркаванье, што канчатковую цану на газ вызначаець асабістая прэзыдэнты.

1 чэрвеня ў Москву мае скіравацца на перамовы міністар энэргетыкі **Аляксандар Азярэн**.

Лідэр дэмакратычных сілаў **Аляксандар Мілінкевіч** заявіў, што абарона незалежнасці павінна стаць нацыянальным прыярытэтам на бліжэйшы час. «Беларусь чакаюць цяжкія часы. Мы папярэджвалі пра гэта», — сказаў ён. У інтэрв'ю тэлеканалу «Эўраньюс», што транслювалася ў сераду, ён раскрытыкаваў негатыўнасць уладаў да такога павароту падзеяў.

Разам з тым ён выказаў спадзяванне, што Расея не зацікаўленая ў крызісе ў Беларусі. «Я спадзяюся, што ўсёткі Беларусь зможа дамовіцца з Расеяй, і іх будуть уводзіцца паступова», — заявіў ён.

Віц-прем'ер **Андрэй Кабякоў** паведаміў пра тое, што ўрад рыхтуе беспрецэдэнтны пакет падатковых ільготаў для малых і сяродніх прадпрыемстваў. Так, мяркуецца вызваці малыя (да 15 занятых) прадпрыемствы ад вядзення бухгалтарскага ўліку і сплаты ПДВ, прызначыўшы для іх адзіны падатак у памеры 10% ад выручкі. Сувымерная лібэралізацыя чакае сяроднія (да 100 працоўных) фірмы. Гэткія меры могуць быць часткай падрыхтоўкі да крызісу буйной прамысловасці, непазыбежнага ў выніку падаражэння энэрганосібітаў.

Мікола Бугай

Мілінкевіч уганараўаны прэміяй Фундацыі «Кран-Мантана»

Ён атрымаў прэмію форуму, на якім у свой час зладзілі абструкцыю А.Лукашэнку.

Як стала вядома «Нашай Ніве», Фундацыя сусветнага форуму «Кран-Мантана» прысудзіла Аляксандру Мілінкевічу сваю штогодовую прэмію. Пра гэтае раптывы А.Мілінкевічу паведаміў старшыня Фундацыі Жан-Поль Картерон.

Прэмія прысуджаецца за вялікія заслугі ў справе ба-

рацьбы за мір, свободу і дэмакратию. Яна ўручаема з 1989 году, і сярод яе ляўрэатаў былі Ангела Мэркель, Ясір Арафат, Зоран Джинджыч, Віктар Чарнамырдзін, Юлія Цімашэнка, Хуан-Антоніё Самаранч і яшчэ некалькі дзясяткаў палітычных і грамадзкіх дзеячаў з самай рознай, трэба прызнаць, рэпутацыяй.

Пікантнасць ситуацыі нааде той факт, што Форум «Кран-Мантана» быў адзінім сусветным бізнесфорумам, на якім пабываў Аляксандар Лукашэнка. Гэта

было ў 1998 годзе. Пра ўдзел А.Лукашэнкі было дамоўлена падчас візіту Ж.П.Картэрону ў Менск. Хоць напярэдадні Форуму распачаўся скандал з высылением заходніх дыпламатаў з Драздоў, паездка, тым не менш, адбылася. Толькі скончылася яна скандалам. Калі ў часе дыкусіі адзін з французскіх удзельнікаў Форуму называў беларускага прэзыдэнта дыктатаром і прадказаў, што ён скончыцца свае дні, як усе дыктатары, А.Лукашэнка з словамі «От ваша хвалёная заходняя дэмакратыя» сар-

ваў зь сябе слухаўкі і пакінуў залу паседжанняў.

У той час на Захадзе і ў Беларусі гучалі галасы з асуджэннем арганізатораў Форуму, што запрасілі ў Кран-Мантана прэзыдэнта краіны, якога ўжо тады на Захадзе называлі аўтакратам.

Сёлетняя цырымонія ўручэння прэміяў адбудзеца ў рамках 17-й гадавой сесіі Форуму «Кран-Мантана» ў Манака.

Як паведаміў «Нашай Ніве» памочнік А.Мілінкевіча Андрэй Кусяльчук, пакуль не вядома, ці лідэр дэмакратычных сілаў зможа прысутнічаць на цырымоніі ўручэння прэміі асабіста. Ягоны графік на чэрвень зьбіты вельмі шчыльна.

МБ

Анатоль Лябедзька ззвінаваціў Мілінкевіча ў «інстынкце самазахаваньня» 19 сакавіка. Рэпартаж Зымітра Ўласава са зъезду АГП.

Плюс 8 — памежная тэмпэратура для жыцця неапранутага чалавека. Плюс 8 — з такой перавагай Аляксандар Мілінкевіч выйграў у Анатоля Лябедзькі на кастрычніцкім Кангрэсе дэмакратычных сілаў. Стаяўленне значайнай часткі сябrou Аб'яднанай грамадзянскай партыі да кампаніі адзінага кандыдата было параўнальнym са станам чалавека на мяжы замярзаньня.

Ад нядзельнага X зъезду АГП чакалі добрага скандалу. Дзяржаўныя СМИ, што дружнымі натоўпамі ламануліся па акрэдытациі, не пралічыліся. Толькі прадбачлівая адмова дзяржаўным тэле-каналам не зрабіла мерапрыемства ціківіком этэру.

Ціхія крыўды началі выказвацца яшчэ пры реєстрацыі дэлегатаў і гасцей. Нікога з VIP-персонаў кааліцыі не было, затое прыехаў намеснік Аляксандра Казуліна Ўладзімер Нісьцюк. Пазней А.Лябедзька патлумачыў, што памяшканье далі запознана і шмат каго зь лідэраў немагчыма было знайсці. У кулюарах гаварылі адваротнае: ніхто асабліва шукаць і не імкнуўся.

Напярэдадні зъезду адзін з намеснікаў старшыні АГП супакойваў: «Нікога ён «мачыць» ня будзе. Справаудача будзе спакойнай». Назваўшы сябе «аптымістам з крытычным ухілам», А.Лябедзька сапраўды ўжываў пугу і пернік як для сваіх, так і для чужых. «Я расчараваны шмат у кім: у сабе, часткова ў

Людзі X

сваіх намесніках, у сябрах партыі. Але я не расчараўаны ў стратэгіі аб'яднання, якую мы ў свой час пропанавалі. Я не зібираюся быць Іванам Жахлівым, які забівае сваё ўласнае дзіця. Адны мы страцім ня толькі твар, але і саму партыю», — заяўіў А.Лябедзька. Сваю партыю ён называў «адказным партнэрам і галоўным інвестарам працэсу кансалтадці».

Паміж іншым, як адзначыў палітык, з «кааліцыйных структур» дагэтуль не прагучалаў «аб'ектыўны аналіз» працы падчас презыдэнцкай гонкі — «на лічбах, на фактах». «Як заўсёды: добры той, хто прыемны, і нядобры той, хто мае сваю пазыцыю», — зауважыў А.Лябедзька.

Найболыш жорсткай да лідэраў кааліцыі была тая частка прамовы, дзе вялося пра падзеі ў дзень выбараў: «Самае слабое месца — 19 сакавіка. Нізы чакалі, што рабіць, вярхі ня ведалі, што рабіць. Наверсе, відаць, спрацаваў інстынкт самазахаваньня, і гэта трэба прызнаць». Амаль нічога, паводле Лябедзькі, ня зроблена для інфармаванья грамадзкасці пра падзеі 19—25 сакавіка і дзеля «дэлегітымізацыі вынікаў выбараў». А запіс грамадзянай у Мілінкевічавы рух «За свабоду» Лябедзька лічыць «прамай падставай», бо могуць прыцягнучы да адказнасці за дзеянні ад імя незарэгістраванай арганізацыі.

У той жа час лідар АГП параду не разглядаць яго палітыку як «працу з рыд-

лёўкай, што капае пад манумэнт». Ён выказаўся за правядзенне новага Кангрэсу дэмсаў, што было адпостранавана і ў рэзалюцыі X зъезду. «Калі Кангрэс вылучыў адзінага кандыдата, трэба зрабіць і справаудачу. Трэба ўлічваць і фактар Казуліна, за якога магла прагласаваць траціна прыхільнікаў Мілінкевіча ў выпадку адсутнасці апошняга. Выйдзе ён з турмы і скажа: яны ж нас не паклікалі. На НКДС трэба 50—60 прыхільнікаў Казуліна і 100—120 чалавек з Майдану. Гэта новая, жывая, неангажаваная кроў», — падкрэсліў Лябедзька.

Напруженасць у дыскусіі паводле справаудачы ўзрастала. «Людзі, што ўвайшлі ў аргкамітэт НКДС ад АГП, бязвізійнічалі і не заміналі прымым фальсыфікацыям з боку канкурэнта. Мілінкевіч выклалаў ў кампаніі настолькі, наколькі гэта неабходна ў Польшчы альбо ЗША, і дзякую Казуліну за тое, што ён з'явіўся» (Юры Істомін). «Штаб адзінага кандыдата пасцяля выбараў не зібираецца і не вырашае аніякіх пытаньняў» (Алена Залеская). «Жаночы рух у кааліцыі рэпрэзэнтаваны Валянцінай Матусевіч, за якой ніяма аніводнага чалавека» (Людміла Пеціна). «Намі скарысталіся, за наш кошт зінялі вяршкі, АГП страціла свой аўтарытэт, і яе кіраўніцтва павінна сисціць ў адстаўку» (Марына Багдановіч). «Мілінкевіч ужо амаль пэнсіянэр, яму хутка 60 год. Анатоль Лябедзька — наш прэзыдэнт!» Апошнія слова з выступу Ніны Ермалінскай з Салігорску былі апагеем фронды. Галасоў у падтрымку кааліцыі было няшмат, у асноўным з боку тых, хто ў ёй і працаў.

Віктара Карняенку, Аляксандра Дабравольскага і Людмілу Гразнову сутракалі без фанатызму. Калі Карняенка змучана запытаўся, дык што ж трэба было рабіць 19-га, з залі пачуўся адказ: «Ставіць намёты!» У заключным слове Лябедзька імкнуўся гуляць ролю добрага ката Леапольда, але кадравыя рапшэнні зъезду (з пасадаў намеснікаў сыплі сябры кааліцыі Аляксандар Дабравольскі і Сяргей Альфер, на іх месцы абраныя прыхільнікі партыйнага сувэрэнітету Ігар Шынкарык і Ўладзімер Чырвоненка) пацвердзілі, што структура АГП будзе драйфаваць у бок Казуліна. Нездарма ж віталыны выступ Нісьцюка сарваў ці на самыя гучныя воплескі.

Момант галасаваньня. У цэнтры — Анатоль Лябедзька, справа — Яраслаў Раманчук.

Дзяніс Дзянісаў: Пакуль не магу паведаміць падрабязнасьцяў

Лідэр намётавага мястэчка абяцае новыя акцыі за свабоду ў чэрвені.

Травеніцкі з'езд Аб'яднанай грамадзянскай партыі падтрымаў курс Анатоля Лябедзькі: радыкальная апазыцыя Лукашэнку і ў той жа час непрызнанне Мілінкевіча лідэрам незалежнага грамадства. Што пра гэта думae маладое пакаленіне АГП? Карэспандэнт «НН» пагутарыў зь сябрам АГП Дзянісам Дзянісавым. 27-гадовы Дзяніс быў адною з жывых легендаў Плошчы. У той жа час ён крытычна паставіўся да заявы камэнданта намётавага мястэчка Алесі Мазура і ягоных паплечнікаў, якія запатрабавалі ад лідэраў апазыцыі больш расчучай падтрымкі Мілінкевіча і фармавання жорстка структураванага руху. «Гэта перацягваныне коўдры», — так называў інтэрв'ю з А.Мазуром у «НН» анатанімны карыстальнік «Жывога Журналу» ў Інтэрнэце, чый допіс быў перадрукаваны на сایце АГП.

«Наша Ніва»: Прайшоў з'езд АГП. Галасавалі за Лябедзьку?

Дзяніс Дзянісаў: Я быў дэлегаваны на з'езд, але не прысутнічаў на ім. Сустракаўся з актывістамі моладзевых ініцыятываў, бо палічыў гэта важнейшай справай.

«НН»: Навошта Вы тады сябар АГП, калі Вам з'езд партыі ня важны?

ДзДз: Я не кажу, што гэта для мяне няважна. Але на сёньня праца менавіта з гэтымі людзьмі мне падаецца больш істотнай.

«НН»: Але калі б на з'ездзе быў, галасавалі б за Лябедзьку?

ДзДз: За Лябедзьку.

«НН»: Хоць ён і выступае за раскол?

ДзДз: Гэта быў бы голас на карысць лідэра партыі, а не агульнанацыянальнага лідэра апазыцыі. Дый тэрмін «раскол» тут не пасуе, бо апазыцыя па сутнасці і не была аб'яднанай, каб яе можна было раскалоць. На маю думку, навідавоку не раскол, а наяўнасць некалькіх апазыцыйных рухаў з нейкімі мэтамі, якім насыпей час выпраца-

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

20 сакавіка. Моладзь ставіць першыя намёты на Плошчы. Справа — Дзяніс Дзянісаў.

ваць правілы суіснаванья ў канкурэнтнай барацьбе.

«НН»: Барацьба між сабою? Гэта барацьба ці дзяльба кабанчыка?

ДзДз: Не, сапраўдная барацьба ная скончаная. Ад сакавіка безупынна ладзіцца флэш-мобы.

«НН»: А Пазняк кажа, што флэш-мобы толькі адцягваюць моладзь ад нацыянальна-вызвольнага змагання. Што Вы адкажаце на гэта?

ДзДз: Кожны мае займацца сваёй працай. Мы мабілізуем грамадзства, у палітыкаў — свае задачы. Мы прыцягваём увагу грамадзства да самых балочых пытанняў. Флэш-моб з марозівам, напрыклад, — знак того, што на ўсе ў парадку з грамадзянскімі свабодамі. А праблемы незалежнай прэсы, рэпрэсаваных актывістай? Акцыі трymаюць іх удзельнікаў, і міжвольных съведкаў утонусе, не даюць закасненц. Яны прыцягваюць у нашы шэрагі ўсе больш маладых людзей. Мэта грамадзянскага вулічнага пратэсту — давесці грамадзству абсурднасць систэм, паказаць, што мы ёсць, што супраціў працягваеца. Мы — гэта актыўная моладзь, якая буд-

Дзяніс Дзянісаў

27-гадовы студэнт. Нарадзіўся ў Віцебску. Сябар Аб'яднанай грамадзянскай партыі, лідэр моладзевага руху. 20 сакавіка паставіў адну зь першых палатак на цэнтральную плошчу Менску.

з працягваць барацьбу, не зважаючы на асаблівасці палітычнага календара. А Пазняк... Што, і важнасць флэш-мобу ў падтрымку «Нашай Нівы» ён таксама аспрэчвае?

«НН»: Мы чулі пра ідэю асобных удзельнікаў Плошчы асабіста праехаца па краіне, каб распавесыці праўду пра намётавае мястэчка. Гэта будзе?

ДзДз: Мы гатовыя. Пратрацоўвающа апошня тэхнічны момант. Магу сказаць, што ў бліжэйшы час распачненца мабілізацыйная кампанія, у часе якой мы выявім сябе як арганізаваная сіла. З зразумелых прычынаў не магу пакуль паведаміць падрабязнасцяў.

**Гутарыў
Сямён Печанко**

Каб штотыдзень атрымліваць газэту, дасылайце адрасы і прыватныя ахвяраваньні

Каб гарантавана чытаць «Нашу Ніву» цяпер, калі «Саюздрукам» і «Белпошце» забаронена распайсоджваць газэту:

1) Просім усіх ахвотных чытаць газэту паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць па тэлефоне, факсам, праз пошту ці электронную пошту.

Тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32 (МТС), (029) 618-54-84

e-mail: dastauka@tut.by

паштовы адрас: а/с 537, 220050 Менск.

2) Просім кожную сям'ю чытачоў пералічваць на рахунак газеты ахвяраваньне з разылку 6 000 рублёў на месец. Гэтага будзе досьць для выхаду і даставкі газеты. **У блянку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу, калі ласка, дакладна і разборліва пазначайце ваш адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.** Тыя, хто перакажа 18 000 рублёў за раз, забясьпечаць выхад газеты на тры месяцы. Хто ж мае магчымасць пераказаць 36 000 рублёў адразу, забясьпечаць публікацыю «НН» адразу на паўгоду.

0402280179
ІЗВЕЩЕНІЕ

Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521
МГД ААТ «Белівестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Счет по- лучателя	3015 212 000 012	Лицевой счет	
----------------------	------------------	-----------------	--

(Фамилия, імя, отчество, адрес)

Вид платежа		Дата	Сумма
Ахвяраванье			
			Пеня
			Всего

Кассир

Плательщик

Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521

МГД ААТ «Белівестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Счет по- лучателя	3015 212 000 012	Лицевой счет	
----------------------	------------------	-----------------	--

(Фамилия, імя, отчество, адрес)

Вид платежа		Дата	Сумма
Ахвяраванье			
			Пеня
			Всего

КВІТАНЦІЯ

Кассир

М.П.

Плательщик

На які рахунак пералічаць грошы?

Ахвяраванье можна перавесыці ў любым аддзяленні банку, на любой пошце, што пры пераказваньні грошай паштовым пераводам пошта сплганяе дадаткова 3%, а пры пераводзе грошай праз «Беларусбанк» прадпрынту не бяруць. На банкаўскай квітанцы ў графе «Від плацяжа» трэба пазначыць:

«Ахвяраванье». У графе: «Атрымальнік плацяжа» трэба пісаць: «Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521». У графе «Найменаванье банку» трэба пісаць: «МГД ААТ «Белівестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764». У графе «Рахунак атрымальніка» 3015 212 000 012. Пры перасылцы грошай па пошце тое саме трэба пісаць у рубрыках «Каму» і «Куды».

Ці трэба паўторна дасылаць адрасы у Рэдакцыю?

Не, аднойчы даслаўшы, больш ня трэба (калі вы рэгулярна атрымліваеце газэту). Тады досьць не забывацца рэгулярна пералічаць ахвяраваньні.

Хто дасылаў ахвяраваньні, але не паведаміў адрасу

Прабачце, што газэта прыйшла вам запозынена. Рэч у тым, што вы пераказалі ахвяраванье, але не паведамілі Рэдакцыі адрасу адразу. Квіток ахвяраваньня трапляе да нас праз 5—10, а часам і болей дзён.

| +3

Беларусь — Швэція

I (чц) чэрвеня

а 19-й у менскім касьцёле Св.Сымона і Алены — беларуска-швэдзкія паэтычныя чытаньні.

Удзел бяруць Рыгор Барадулін, Оса Марыя Крафт, Хокан Бравінгер, Аляксандра Крунквіст.

Арганізатары: касьцёл Св.Сымона і Алены, Аддзяленыне Пасольства Швэціі ў Менску, Швэдзкі інстытут (Стакгольм). Прадусэры: Марыя Сёдэрбэрг 632-67-55 info@mariafoto.se

Даніель Густаусан, Швэдзкі інстытут 453-78-00 www.si.se

Па інфармацыю звязватаца:

Аддзяленыне Пасольства Швэціі ў Менску 226-55-40; www.kalegium.org, www.vitryssland.nu

Шукаем валантэраў для
распаўсюду газэты
ў розных раёнах Менску.

запрашаем
прыватных
прадпрымальнікаў

браць газэту
на распаўсюд
у Менску
і рэгіёнах.

Шчыры дзякую за шчодрасць

Ж.К., І.Х. зь Менскага раёну.

Вользе П. з Маладэчанскага раёну.

Аксане Г. з Смалявіцкага раёну.

Сяргею С. з Полацку.

Сяргею К., Андрэю Ф. з Горадні.

Зымітру К. з Мастоў.

С.К. зь Пінску.

Валер'ю П. з Баранавічай.

В.Д. з Барысава.

В.Б. з Ваўкаўскай.

Алесю Р. з Наваполацку.

Ірыне Ц. з Жыткавічай.

Анатолю С. з Магілёва.

І.З. з Горак.

Мікалаю Ж., Кацярыне К., Зымітру Т., І.Я., Валянціне Ш., Маўлюдзе А., Галіне Ж., Анатолю С., В.Б., А.Ф., А.Л., Вераніцы З., Алене К., Эдуарду К., Уладзімеру Р., Валянціне Ш., Аўгену Ш., Анатолю М., Сяргею П., Яраславу К., Рэгіне К., С.Д., Міхаілу Ш. зь Менску.

Вельмі просім
чытачу, якія
чытаюць «НН»
у Інтэрнэце, а не
на паперы, таксама
дасылаць
прыватныя
ахвяраваныні
з разыліку 6000
на месец з пазнакай:
«за Інтэрнэт».
Бяз збору грошай
газэце не захаваць
якасці.

Цуд у самым усходнім манастыры Беларусі.
Рэпартаж Сяргея Харэўскага з Амсьцілава.

Пайшла пагалоска, нібы ва Ўсьпенскім манастыры, што ля вёскі Пустынкі на Амсьціслаўшчыне, адкрыўся нерукаворны абраз Хрыста Збаўцы. Уласна гэта я і хацеў спраўдзіць. А таксама адведаць тыя мясціны, дзе не бываў пайтара дзясятка гадоў. Вёска Пустынкі ляжыць на самай мяжы з Расеяй, напрасткі — пару сотняў мэтраў. Напрыканцы 1980-х тут і абрывалася дарога ў нікуды: спачатку асфальт станавіўся танчэйшы, пасля ж вір пераходзіў у пыл, а там — нішто... Грамадзкі транспарт перастаў тут хадзіць яшчэ за савецкім часам.

Заснаваны катам хрысьціянаў

Сярод разлогаў тамтэйшых дуброваў у 1380 годзе амсьціслаўскі князь Лугвен, сын вялікага князя Альгерда, муж унучкі Дзьмітрыя Данскога, заснаваў першы ў тамтэйшых ваколіцах манастыр. Нагодаю стала дзіўнае здарэнне: князь Лугвен, паганскае веры, быў моцна хворы на вочы. Ён нават ужо страціў быў зрок. Але ў сyne яму зявіўся вяшчун і абвесціць: «Калі хочаш бачыць наноў — хадзі ў пустельню і памыйся водой з крыніцы, тады атрымаеш жаданае». Князь Лугвен знайшоў тую крыніцу, што напарочыў яму сон. Абмыўшы вочы, князь вярнуў зрок і ўбачыў між шатаў старадаўніх ліпаў абраз Маці Божая. Ён адразу ж прыняў святы хрост, атрымаўшы імя Сямён. А на месцы свайго цудоўнага збавення заснаваў манастыр.

Дзякуючы шматлікім цудам выздараўлення пры святой крыніцы гэты прыстанак меў шчодрыя фундуши. Ужо ў XV ст. манастыр славіўся сваім багацьцем. Падчас Лівонская вайны, у 1560 годзе, Святаўсьпенскі манастыр разрабавала ѹ спаліла маскоўскае войска. У 1578 годзе кароль Сыціпан Батура шчодра абдарыў святыню ѹ перадаў манастыр по-

Трыццатімэтровая манастырская званіца ўжо бачная, а да Пустынак яшчэ паўгадзіны хады.

Цуды ў Пустынках

лацкаму архіяпіскапу.

Гэты манастыр стаў трывальным апірышчам уніі, стаўшы адным з першых прыстанакай айцоў-базылянаў. Велізарны мураваны Святы́сьпенскі сабор пачалі будаваць на сродкі дабрачынца Гайка ў 1801 годзе, а скончылі ў 1808-м. Тады ж ён быў асьвячоны полацкім уніяцкім арцыбі-

скуюпам Іракліем Лісоўскім — адным з апошніх дзеяных і дальнабачных абаронцаў уніі.

Лазня ў царкве

Цяпер галоўны сабор манастыра амаль зруйнаваны: даўно німа даху,

Цуды ў Пустынках

Працяг са старонкі 13.

праз скляпенны прарасьль дрэвы. Пра колішняе хараство й веліч нагадваюць велізарныя круглыя вокны-люкарны ў фасадах прэзбітэрыя й сакавітая ракайльная плястыка галоўнага аўтара, што ўжо даўно служыць адно дзікім птахам.

У такія ж руіны ператвораныя й іншыя пабудовы: Раствабагородзіцкая царква, кляйны корпус з Пакроўскай царквой, званіца, школа, капліцы, гаспадар-

чыя і жылыя дамы. І віною тут не расейскія наезды, што тройчы спусташалі гэты манастыр у XVII—XVIII стагоддзях.

Пасля закрыцця манастыра савецкаю ўладаю чаго толькі ні было ў гэтых мурах: калёнія для непаўнолетніх, сядзіба калгасу з хлявамі, па вайнне — прытулак сіротаў, затым — дом састарэлых...

Недзе ў 1970-я гады мясцовая начальства абсталівала тут сабе шыкоўную лазнню на святой крыніцы

Руіны Ўспенскага сабору. Сакавітая ракайльная плястыка галоўнага аўтара даўно служыць адно дзікім птахам.

Нерукаворны абраз праступае праз тынк.

князя Лугвена, пераабсталяваўшы Раствабагородзіцкую царкву, што пад стромым пагоркам манастырскай плошчы. Але неўзабаве быў «сыгнал» «куды трэба», і аматараў парыща ў царкоўных мурах пакаралі. А заадно — раскідалі дащчэнту саму святыню, з-пад якое цурчэла крыніца.

За Віхрою, на Падоле

Паўтара дзясятка гадоў таму на гэтым месцы была вусыціш запусценіня, кучы камунальна-калгаснага хлуду. Высачэзная званіца, што пануе над навакольлем, была ў катастрафічным стане: зь яе трыЩацімэтровай вышыні раз-праз падалі долу кавалкі цэглы. Заставалася толькі разводзіць рукамі і пагаджацца з тым, што нічога тут зрабіць немагчыма... Пра турыстаў у гэтым ці ня самым аддаленым куце Беларусі гаварыць было съмешна, а пра аднаўленыне манастыра за савецкім часам — яшчэ съмяшней...

Калі спусцыцца з Амсьціслава на Падол, цераз рэчку Віхру перайсці на За-

речча, то дарога ізноў будзе паволі ўздымацца дагары. На гары, за паваротам, да куль вас праводзіць сымпатычныя белыя сабака, усё, што нагадвае пра нашас пайсядзённае жыццё, зьнікае. Навокал — дзясяткі кілямэтраў густых дуброваў і балацінаў. Рэдкія тут у будні машыны зусім зьнікаюць у выхадныя. Ад цішыні аж цісьне ў вушах. На колішніх калгасных палетках — таксама ціш. Прыйнамі прайшоўшы ад Амсьціслава да Пустынк тузін кілямэтраў, ніякіх съядоў гаспадарчае дзеянісці ня ўбачыши.

Цуд першы

Праз гадзіну хады, што з вамі разъдзеляць толькі дзікія звяяры й птушкі, на далиглядзе зьявіца зіхоткі залаты крыж у небе. Нібы съвято маяка ў зялёнай пустыні.

Манастырская званіца, танкая й стромая, як аловак, цяпер шпарка аднаўляецца. Як толькі яна пакажацца — хады да яе яшчэ паўгадзіны. Ахайна заасфальтаваная пляцоўка пе-

рад манастыром суботнім вечарам поўная машынаў. Палова — з расейскімі нумарамі. Але, насуперак ча-каныям, аніякага тлуму ў манастыры няма.

Абсягі ягоныя велізарныя. Тут разъбягаюцца пад-мецененія цяпер съціжыны празь вялікі сад уздоўж ве-лічных руінаў і толькі адноўленых будынкаў. Вакол манастыра — даўжэныя вялікія валы, равы, ставы. А за ім — рака Асьлянка, берагі якое хаваюцца ў дримучым лесе.

Цуд другі

У адноўленай царкве на месцы крыніцы, дзе, павод-ле паданыя, князю Лугвену зявіўся абраз Маці Божай (пра што дэталёва па-беларуску паведамляе адмысловая таблічка), ідзе набажэнства.

У царкве — манахі, пас-лужнікі ды купка пілігры-маў.

Святая крыніца, што цячэ з-пад царквы, ахайна спарадкаваная. На камяністым дне зіхціць манэткі. Расейская, польская, украін-ская, літоўская. Можна напіца й набраць вады.

За два крокі — купальня, над якой узвялі імпазантны павільёнчык. Там людзей ня менш, чым у царкве. Муж-чынскія зъмены. Бадзёрыя людзі пераконваюць адзін аднаго, што ім стала па ку-паныні значна лепей.

Адзін пілігрим зь Пецяр-бургу, заўзяты тут купальщи-кі (толькі гэты зімою на Вадохрышча пабаяўся лю-тага марозу) красамоўна распавёў, як пазалетася ад-бывалася вялікая ўрачыс-тасць высьвячэння гэтае царквы над крыніцю.

Вада й праўда вельмі смачная. Няма сумневу, што й купанье ў крынічнай вадзе карыснае.

Цуд трэці

Ці бачылі нерукаворны абраз? Усе бачылі. А вы

самі зайдзіце ў стары кля-лейны будынак, калі звані-цы, там усё адчынена. У нас усё адчынена. Самі знайдзене. Там убачыце вобраз Збаўцы. Мала-дзенькі манашак, які пра-дае сьвечкі ў царкве, спа-кайна й годна, з замілава-ней усымешкаю інструктуе.

I праўда, усе дзвіверы ў гэтым манастыры адчыне-ныя. Нядоўга шукаючы, знайдзене ў ту цэлю, пе-ракрытую магутнымі кры-жовымі скляпенінамі. Пад-мецененая падлога, памытая вокны. Новаскладзеная печ са старасьвецкім комінам. Старая мажная канапа ў куце. На падваконьні — вялікі драўляны складзень з выявамі Хрыста, съвятога Мікалая й съвятога Юр'я. Реч старасьвецкая, народ-ная. Тутсама й ручнікі ў старых саматужных карун-ках, бронзавы крыж, пэўна, знайдзены ў зямлі... А зьлева на съцяне... выява Хрыста Збаўцы. Сэрца мі-жволі скаланулася. Выява вельмі выразная й прыго-жая. I... нерукаворная. У tym сэнсе, прынамсі, што яна не намаляваная цяпер. I няма знаку самога маля-ваннія. З-пад слою крэйда-вых фарбаў на старась-вецкім тынку XIX стагодзь-дзяя выразна праступае съвятое ablічча. У поўной цішы старасьвецкіх муроў сам-насам са Збавіцелем нерукаворным.

Цуд вяртаныя

Ведама ж, можна знайсці выглумачэнне ўсяму. Пэў-на, клясычна выява Хрыс-та на хусынцы была на-пісаная ў акадэмічнай мане-ры ў сярэдзіне пазамінулага стагодзьдзя алейнымі фар-бамі па старым тынку. Ад неспрыяльных умоваў фар-ба адлущчылася, але, у вы-ніку хімічнай рэакцыі, мета-лы, што былі ў фарбах, уе-ліся ў тынк... Але гэта не глумачыць, чаму выява зас-талася настолькі ясная і вы-

разная! Чаму яна захавалася сама меней праз паўтары сотні гадоў? I галоўнае — чаму яна адкрылася толькі цяпер, менавіта ў наш час і менавіта нам? I чаму нават скептык прасякаеца між-волі піётэтам перад гэтак непрэтэнцыйнай выяваю?..

Пэўна, таму што адбыўся найвялікшы цуд — цуд вяр-таныя й адраджэння съвя-тыні ў нашым краі. I тыя цуды, што зъдзіўлялі на-шых продкаў, дзівяць і на-шых дзяцей.

**Здымкі
Веранікі Дзядок**

На пляцоўцы
перед
манастыром
заўжды ёсьць
машыны
паломнікаў.

Адноўленая
царква Раства
Багародзіцы,
з-пад якой цячэ
святая
крыніца.
Унізе на фота
— купальня.
Ручай упадае
ў рэчку
Асьлянку за
якой — Расея.

Усе ў пастцы

Самае прыкрае, што пытаньне пра белы съцяг залежыць ад камэнданта беларускае фартэцыі. Піша **Аляксандар Класкоўскі**.

Наши дзяржавныя мэдыі вінавацяць за нагнітаныне газавых жарсыцяў «нячэсных» маскоўскіх пісакаў. Адкуль, маўляю, высмакталі аж 200 далаіраў кошту (апошняя вэрсія расейскага ўльтыматуму)?

Але, колькі ні спрабуй перавесыці стрэлкі, упартым фактам застаецца тое, што пра эўрапейскія кошты для Беларусі першым сказаў дзядзька Мілер.

Разам з тым маскоўскія дзядзькі выдатна разумеюць, што \$200 беларуская эканоміка не пацягне. Чаго ж яны хочуць?

Сярод палітыкаў ды палітолягаў гуляе слоўца «апіллюс». Пра яго высокую імавернасць кажуць аўтарытэтныя фігуры — ад рассіца Піянткоўскага да немца Рара.

Меркаваны мэханізм: беларускага презыдэнта схіляць да канстытуцыйнага акту на ўмовах Крамля, астатнія ж будзе справай тэхнікі.

Многім падаецца, што Менск трапіў у пастку саюзной дамовы. Зьявілася нават вэрсія, што ў дасланым нядаўна канфідэнцыйным лісьце расейскому калегу прэм'єру Сідорскому прыгрэзіў дэнансацый гэтай дамовы, калі надта задзяруць газавыя кошты.

Тут можна згадзіцца зь дзяржаўнай прэсаю: ніхто Сідорскому гуляць у такія гульні не дазволіць. Бо ў краіне, як вядома, толькі адзін палітык. І вось ён, калі што, сапраўды можа адстрыляцца па Крамлі ўсім боезапасам контрагумэнтаў.

Дарэчы, апошняе апытаныне пад эгідай группы Манаева засвідчыла, што ў гэтым сэнсе ў афіцыйнага Менску надзеіны тыл. 61,3% рэспандэнтаў лічаць, што не палюдзку дзерці з найлепшага хаўрусьніка столькі ж, як з астатніх

пакупнікоў «блакітнага паліва». 58% за тое, каб выставіць Москве круты сустречны рахунак. Нарэшце, тae думкі, што «Белтрансгаз» нельга прадаваць ні ў якім разе, прытымлівающа аж 82% беларусаў! Караец, у выпадку новай газавай вайны народ падтрымае кіраўніцтва. Калі ўжо на тое, дык у пастцы саюзной

дамовы найхутчэй што апынаеца Крэмль. Пад звон чарак дзядуля Елыцын шчодра падмахнуў некалі паперу, дзе сапраўды замацаваныя прынцыпы фармальний роўнасці. Вось гэтай паперчынай, як даводзіць, у прыватнасці, наш экспэрт Валер Карбалевіч, Лукашэнка і будзе біць Москву да апошняга. Парадаксальна, але бюраўратычныя навароты «братнія інтэграцыі» могуць аб'ектыўна паспрыяць абароне сувэрэнітету.

Кіроўная каманда зусім не зацікаўлена здаваць някепска абсталяваную сувэренну фартэцыю. Ёсьць імавернасць таго, што ў выніку чарговага крызісу Менск і Москва

АНДРЭЙ ГІАНКЕВІЧ

проста зробяць крок да болей натуральных, прагматычных, сапраўды міждзяржаўных стасункаў. Гэта крок да таго, за што і змагаюцца столькі гадоў апанэнты рэжыму.

У гэтай схеме ёсьць хіба адзін прыкры момант. Усё залежыць ад камэнданта фартэцыі. А раптам нейкія забойчыя аргумэнты Крамля змусяць выкінуць белы сцяг?

У краіны ніяма дэмакратычнага мэханізму абароны незалежнасці. Яе адэптам застасенца адно што намякаць на партызанская традыцыі ці прасець гарантый ад апішлюсу на Захадзе. На такім тле трохі штучнымі выглядаюць спробы рангаваць гэтыя два паняткі — незалежнасць і дэмакратыя.

**Дні МТЗ у Менску.
Калі Расея
узвіньціць цэны
на энерганосьбіты,
гэтае съвята можа
застацца
у гісторыі як
лебядзіная песня
трактарнага заводу.**

Кнопка Мілера

Выведзены лічбавы эквівалент беларуска-расейскага сяброўства. Фэльетон Лёліка Ушкіна.

Канцлер Сідорскі падкінуў Фрадкову страшэнную інфармацыю: калі цана куба газу стане 150 баксаў, беларуска-расейскаму братэрству — кранты.

Калі гэта сапраўды так і мы экстрапалюем усю гаму эмацыйных пачуццяў на цэны, можна вывесці ўмоўную адзінку прывабнасць расейцаў у вачах беларусаў — даляракубамэтар. Прасыцей кажучы: чым болей трэба плаціць за блакітнае паліва, тым мы больш ненавідзім расейцаў. І наадварот.

З аднаго боку, гэта супэрпрапрыў у сусветнай гісторыяграфіі — выведзены лічбавы эквівалент беларуска-расейскага каханьяня. Цяпер гісторыкам будзе прасыцей ацэньваць эпізоды беларуска-расейскіх адносінаў. Напрыклад, Аршанская бітва — узровень сяброўства 250 баксаў за куб, пабудова камбінату «Азот» — 12 баксаў за куб і г.д.

Аднак адкрыццё Сідорскага выглядае не такім ужо і бяскрыўдным. Выходзіць, расейцы могуць лёгка маніпуляваць намі. Напрыклад, напярэдадні нейкага адказнага матчу па хакеі паміж зборнымі РФ і РБ, Мілер скідае кошт за пастаўкі газу да 5 баксаў. Натуральна, у беларускіх хакеісташтадіёнах у галавах клініці і, замест таго каб смачна прыпічатаць суперніка, наш абаронца пачынае яго цалаваць са съязамі на вачах — «сябра, братка, славянін!».

Аднак самае страшнае, калі вэнтыль «Газпрому» акажацца ў руках шызіка. Ён жа можа проста загнаць нас у эмацыйны ступар! Зранку прачынаесьць — кошт за газ 25 баксаў. Супэрнастрой. Жаданьне бегчы да маскоўскага цягніка з букетам ружаў. Толькі выйшаў з дому — па эфэму інфа: «Газпром» падняў цэны да 300 баксаў. У душы ўсё кіпіць: хапаеш сякеру і з крыкам «Біце ў сэрцы іх, біце мячамі!» ляціш да расейскага пасольства. Толькі ўздымаеш — цана падае да ста пяцідзесяці... Натуральна, такія эмацыйныя пераскокі адбываюцца на дэмаграфічнай сітуацыі і пасяўной. За тры дні такога эксперыменту Беларусь ператворыцца ў край нэўротыкаў...

І пакутаваць нам яшчэ, сябры, досьць доўга. Па падліках вучоных, газу на Зямлі засталося яшчэ на 150 гадоў.

13
чэрвень

Польскай і беларускай паэзіі

Прэзэнтация кнігі выбраных твораў Канстанты Ільдэфанса Галчынськага «Сёмае неба» з удзелам перакладчыкаў Лявона Баршчэўскага, Леаніда Дранька-Майсюка, Марыйкі Мартысевіч, Андрэя Хадановіча ды інш.

Прэзэнтация новай сэрыі «Biblioteka bialoruska», у якой выйшлі кнігі Васіля Быкава й Рыгора Барадуліна «Калі рукаюцца душы» і Ўладзімера Арлова «Каханак яе вялікасці» ў польскім перакладзе, а таксама дэзвюхмоўная кніга Андрэя Хадановіча «Калядны рэп/Swista Nowego Rocku». Мяркуецца ўдзел Ірыны Міхайлаўны Быкаўай, Рыгора Барадуліна, Ўладзімера Арлова й Андрэя Хадановіча.

вул. Маркса, 31,
філфак, актавая
зала.

18.00

Уваход вольны.

Будкін наблытаў

У артыкуле сп. С. Будкіна «Модная мова» («НН», № 16) лідэр польскія групы *Big Cyc* і віканайцам беларускамоўнае вэрсіі песні «Дыктатар» называють Кыштаф Скіба.

Аднак жа пры ўсёй мажі павазе да творчысці сп. Скібы і ягонае ролі ў гурпе ў «Дыктатары», як і ў бальшыні астматіческіх каманд, салюе Джэй Джэй *Jacek Jędrzejak*, якому й давялося інтэнсіўна засвойваць нашую мову і які ёсць сапраўдным лідэрам групы (інфармацыя аб чым зъмешчаная на афіцыйным сайце *Big Cyc's* (www.bigcyc.pl) у раздзеле *Aktualnosci*). А што да іх новага, 14-га, альбому, «які мае выйсці днімі», дык на момант выхаду да эзданага нумару «НН» ён ужо з месяц, як прадаваўся ў польскіх дыскарнях, у адной зь якіх я ашчасль-івіла сябе набыцьём плюткі мае ўлюбёнае каманды. Дык «Дыктатар» гучыць на ёй ўсё—такі не па—беларуску, а на мове Віславі Шым-борскай і Тадэвуша Рыдзыка.

Лічу, што да іншаземных музыкаў, якія шыра турбуюцца пазыўкунімі пераменамі ў нашай краіне, можна было бы пастаўіцца й больш уважліва.

Абурана аматарка

Таямніца «Коду да Вінчы»

«Код да Вінчы» можна на-
звыць лухтой. Але калі на гэты фільм імкнущца трапіць людзі, калі нехта яго забараняе, гэта ўжо сур'ёзна. У чым жа прычына-
на шуму вакол гэтага твору?

Многія з тых, хто называе сябе хрысьціянамі, зьяўляюцца імі, як зазначаў Янка Маўр, «толькі па назыве». І сапраўды: ці многія, хто называе сябе хрысьціянамі, вызнаюць ед-
насць з галілейскімі рыбарамі і

блуднікамі! Іншая справа — князёў-на-багіні...

Разважаць аб спадкемцах Ісуса — значыць не разумець сутнасці Эвангельля, дзе усе царствы называюцца ўладаннямі «князя гэтага све-
ту». Словы пра кесара адрасаваныя фарысэям і ўтрымліваюць відавочную іронію...

Шукаць гісторычнай праўды ў гностыкай — спосаб яшчэ больш марны. Для іх Хрыстос увогуле не быў целам. У гнастычных книжках гаворыцца, што Ісус не пакідаў ценю, ня ёў... Пра які шлюб тут можна ка-
заць? Цікаўных адсылаю да кнігі Сьяніцкай «Таемныя пісаныні пер-
шых хрысьціян».

Праўда не ў гарэзі і не ў арта-
доксії, а толькі ў самім жыцці.

**Усяслаў Шатэрнік,
Менск**

«Не прыпісвайце — і не прыпісана й вам будзе!»

Віталь Тарас у «НН» № 19 заявіў: «Журналіст Аляксан-
дар Фядута на сایце «Наша
думка» пісаў, што абрараз па-
чуцьця вернікаў ня можа мець
апраўдання і учынік апазы-
цыйнай газэты заслугоўвае ад-
назначнага асуђэння». Ра-
зам з гэтym сп. Тарас ня ўва-
жыў за патрабнае хоць бы пра-
цытаваць слова таго самага журналиста.

Я меркаваў і мяркую зараз, што ў такіх разох — калі ты палемізуеш з чымісі ў словамі — цытаваць неабходна. Таму мушу працытаваць самога сябе наўзгадон цягніку сп. Тараса:

«Я асуђжаю разлігійных фанаты-
каў, якія даказваюць такім страшным
чынам, што хрысьціяне зыняважылі іх
веру. Але я асуђжаю і тых, хто —

Польскі інстытут у Менску запрашае

Вечарына

Польскай і беларускай паэзіі

думкі за думкі апанэнта і спрачаца зь ім. Але гэта — маніпуляцыя грамад-
зкай думкай.

Ксёндз Уладыслай Завальнюк, тэ-
оляг Пётра Рудкоўскі і неўцаркоўле-
ны (паводле словаў уладыскі Філарэ-
та) праваслаўны Аліксандар Фядута не спрабуюць, стасоўна пытанняў
веры, маніпуляваць грамадzkай дум-
кай. Яны адстойваюць сваё права
выказацца.

Айцец Уладыслай Завальнюк —
авгасцішчы галадоўку.

Тэоліт Пётра Рудкоўскі — закл-
ікаўшы вернікаў байкатаваць прагля-
ды фільму «Код да Вінчы».

Журналіст Аліксандар Фядута —
абгрунтоўваючы шкоднасць палі-
тычных правакацыяў, звязаных з
пытаўнімі веры.

Журналіст Віталь Тарас працуе ў іншым жанры. Ён правакуе атаку на тых, з кім нязгодны. Стасоўна мене ён робіць гэта не ўпершыню, пры-
чым шторазу съядома прыпісваючы мне тое, чаго я не казаў, не пісаў, і нават ня меў наўвеце. Для даведкі пращаю рэдакцыю «НН» размысляю
у газэце адрас публікацыі, на гэты раз таксама велікадушна працытава-
най сп. Тарасам:

<http://www.nmnby.org/pub/200206/shift.html>.

Аляксандар Фядута

УДАКЛАДНЕНЬНЕ

Мea culpa

У артыкуле «Гонар апэратора БТ» (№ 18 за 19 траўня) дапушчаная памылка: у суд 15 траўня не з'явіўся пазоўнік Дзяніс Бальшакоў, а не ад-
казчыца Алеся Січыкава. Аўтар шчыра перапрашае спн. Алесю.

АШ

«НН» з радасцю друкуе
ў газэце і на сایце

www.nn.by чытакія лісты,
водгукі і меркаваны. З
прычыны вялікага аб'ёму

пошты мы ня можам
пацвярджаць атрыманыне

Вашых лістоў, ня можам
і вяртаць неапубліканыя

матэрыялы. Рэдакцыя
пакідае за сабой права

рэдагаваць допісы. Лісты
мусіць быць падпісаныя, з

пазнакай адрасу. Вы
можаце дасылаць іх

поштай, электроннай
поштай ці факсам.

Наш адрас:

a/c 537, 220050 Менск.

e-mail:

nn@promedia.by.

Факс: (017) 284-73-29.

Пушкін incognitus

Як расейскія
літаратуразнаўцы
ачышчалі Пушкіна ад
замежных упłyvaў.

З глядзішча агульнага патасу апубліканы ў мінулым нумары «ІН» артыкул Аляксандра Фядуты «Танк incognitus» («ІН», №18) варты толькі ўхвалы. Аднак варты з асцярогай паставіцца да прывядзення аўтарам у якасці станоўчага прыкладу гісторыи пушкіністыкі ў СССР у 1950—1970-я г. мінлага стагодзьдзя.

Дык вось: я таксама трошкі знаёмы з гісторыяй. У артыкуле Фядуты няправильна паказана развязвіццё пушкіназнаўства.

З артыкулу «Танк incognitus» вынікае, што ў СССР у 1950—1970-я г. камэнтаваныне твораў расейскіх клясыкаў заваёўвала адну вяршыню за другой. Аўтар піша, што пасля завяршэння выдання Вялікага акадэмічнага поўнага збору твораў Пушкіна началі выходзіць адмысловыя пушкіністычныя выданыні, Пушкінская камісія Акадэміі навук займалася «вяртаннем страчанага» — камэнтаваннем клясыка, у 1970-я Інстытут расейскай літаратуры АН СССР распрацаваў выразна лепшую схему выдання ў поўных збораў твораў расейскіх клясыкаў...

Прайду кажучы, у 1974—1978 г. у СССР выйшла чарговае выданыне ПЗТ Пушкіна. Зы іншага боку, сэрыйныя пушкіназнаўчыя выданыні існавалі задоўга да 1950-х г. Цікава тое, што не ва ўсіх ра-

зох выдаўцы Пушкіна 1970-х гг. імкнуліся належным чынам адкаментаваць творы свайго героя, у некаторых выпадках, наадварот, яны схавалі раней адкрытыя ісціны.

Ідзецца найперш пра замежныя ўплывы на Пушкіна і пра так званыя «плягіяты» паэта.

Напрыклад, з камэнтароў у другім выданыне «Твораў» паэта 1938 г. да вершу «Паклённікам Рассеі» можна было даведацца, што ў гэтым выпадку паэт далучыўся да афіцыённага глядзішча. Аляксандар Тургенев лічыў погляды Пушкіна, выказаныя ў гэтым вершу, «барбарскім», а Вяземскі называў верш «Паклённікам...» «шынельным», г.зн. лакейскім.

З нагоды паэмы «Руслан і Людміла» ў камэнтарох съцвярджалася, што яна мае «яскравыя адбіткі ўплыву» замежных фантастычных паэмаў, у першую чаргу «Арлеанскай нявінніцы» Вальтера, італьянскіх паэмаў Тасо і Арыёста.

У камэнтары з нагоды «Братоў-разбойнікаў» прыводзілася съведчаныне самога паэта пра тое, што некаторыя вершы гэтага твору нарадваюць пераклад «Шыльёнскага вязня» Байрана. Пушкін пакутаваў з гэтай нагоды і прызнаўся: «Гэта няшчасце для мяне».

«Бахчысарайскі фантан» — таксама ў пэўнай ступені пераймальніцкі твор, умоўная ўсходняя абстаноўка гэрому ў ім «запазычаная з усходніх паэмаў Байрана». «Граф Нулін» напісаны ў духу байранаўскай жартоўнай паэмы «Бэпа».

З пушкіназнаўчай літаратуры вядома, што ў перадсмартнай элегіі Ленскага ня толькі скамбінаваныя стылістычныя элементы некаторых французскіх і расейскіх элегіяў, але і ёсьць цалкам запазычаныя радкі: «Куда, куда вы удалились» (зь Перавозчыкава), «Весны моей златые дни» (зь Мілонава). Неарыгинальныя ў Пушкіна выразы «брат по музе», «славы блеск», «бешенство желания», «служение муз» — іх да яго ўжывалі Баратынскі, Башоўшакаў, Давыдаў, Жукоўскі.

Але найбольшыя сюрпризы чакаюць чытача з нагоды гісторыи стварэння аповесці «Капітанская дачка». Тут на Пушкіна ўплываў В. Скот (на гэта звязтаў увагу ўжо Бялінскі, які съцвярджаў, што вобраз Савеліча быў навеяны расейскаму пісьменніку вобразам Калеба з «Лямэрмурскай нявесты» В. Скота). Яшчэ больш катэгорычна выказваўся з гэтай нагоды пазнейшыя дасьледчыкі. Паглыбленыя дасьледаваныні, аднак, паказалі, што яшчэ больш шчодра Пушкін чэрпаў з «Мэмуараў графа Грамона» французскага аўтара Антуана Гамільтона. Савеліч, як съцвярджалі дасьледчыкі, быў надзелены цэльым штрагам рысаў, уласцівых Брыонону з твору Гамільтона. Апісаная ў творы славутая (і, заўважым, некароткая) ситуацыя ў карчме «здаецца проста перанесенай Пушкіным у расейскі быт з заменай ліёнскай карчмы сімбірской». У дадатак развязвіццё дзеяньня ў пушкінскай аповесці неаднойчы супадае сваімі этапамі з развязвіццём дзеяньня ў рамане Віктора Гюго «Бюг Жаргаль».

Выглядзе на тое, што Пушкін у некаторых сваіх — этапных для расейскай літаратуры — творах выступаў як таленавіты кампілятар матываў, тэмаў і сюжэтав, запазычаных ім з заходнеўрапейскай літаратуры.

Фактычна нешматлікія съяды гэтай немалаважнай

для разумення фэномэну Пушкіна тэмы можна знайсці ў камэнтарох ПЗТ расейскага клясыка 1970-х г.

У камэнтары да паэмы «Руслан і Людміла» згадваецца, што Арміда — гэта чарайніца з паэмы Тасо «Вызвалены Ерусалім», але ў цэлым усяляк падкрэсліваюцца расейскія крыніцы твору. З нагоды паэмы «Бахчысарайскі фантан» паведамляецца прызнаныне самога Пушкіна пра тое, што гэты твор «адгукасцца чытаньнем Байрана», і съцвярджаецца, што штраг (несумненна, другарадных) дзятаў у апісаныні ўсходняга быту Пушкін запазычыў з «Абідоскай нявесты» Байрана. Да перадсмартнай элегіі Ленскага дадзены камэнтар пра тое, што ў ёй злучаны (ня больш як) «характэрныя матывы» рамантычнай элегіі 1820-х. А вось «Браты-разбойнікі» і «Капітанская дачка», паводле камэнтарата 1970-х г., — гэта цалкам арыгінальныя творы, якія выраслі выключна з расейскай рэчаіснасці. З камэнтароў да вершу «Паклённікам Рассеі» была знята крытыка некаторымі сучаснікамі гэтага вершу. Гэтыя ваяўнічы творы, у якім асуджаўся «кичливый лях» і згадваліся «волнения Литвы», стаў, такім чынам, «бездакорным». Абазначаная Пушкіним пэрспэктыва «слияния славянских ручьев в русском море» была занадта прывабнай, каб тут было варты згадваць нейкі інгатыўны гісторычны кантекст...

І гэта быў значны крок назад у парыўнанні з ранейшымі пушкіністычнымі дасьледаванынімі.

Пытаныне камэнтаванья выдання ў спадчыны ў Беларусі стаіць цяпер надзвычай востра — у тым ліку таму, што яно нярэдка выконваецца абы-як. Я ўдзячны Аляксандру Фядуту за магчымасць выказаць нейкія «зайвагі на палях» з гэтай нагоды.

Сяргей Каруза, Менск

Нашчадкі Лубянкі

Нашто ім партыя, калі ў іх такое КГБ? Піша Віталь Тарас.

«Статуя Дзяржынскага, усталяваная каля Вайсковай акадэміі ў Менску — дакладная копія помніка, які да 1991 году стаяў на Лубянской плошчы ў Маскве».

З газет

На шляху ў савецкае мінулае нельга абысыці КПСС. Праўда, аднаўленыне яе ў Беларусі калі й магчымае, дык, напэўна, у карыкатурным выглядзе. Але хіба апошнім часам наша жыцьцё не нагадвае сучэльнную карыкатуру?

«Хай жыве КПСС...»

У 1980-я гады Камуністычная партыя Савецкага Саюзу ўжо нічым не нагадвала партыю бальшавікоў, паколькі амаль усе верныя ленінцы былі зьнішчаны за паўстагодзьдзя да гэтага. Леанід Брэжнёў хоць і карыстаўся пэўнымі сымпатыямі насељніцтва, на ролю правадыра мала падыходзіў — прынамсі, за анекдоты пра яго, у адрозненінне ад анекдотаў пра Сталіна, не саджалі. Як толькі нязгодных з генэральнай лініяй партыі перасталі расстрэльваць, яна перастала быць партыйай аднадумцаў.

«Паноўная кляса»? (Так характарызаваў камуністаў Дживас.) Хутчэй, карпарацыя, прывілеямі ў якой карысталася вяршынка партапаратчыкаў, а нізы заставаліся рабамі, як і большасць астатняга насељніцтва. Праўда, у шараговых партыйцаў быў шанец

выбіща наверх. Але калі арганізацыя налічвае мільёны... У гады перастройкі нехта дасціпна параўнаў пастановы і іншыя дакументы ЦК КПСС з каштоўнымі паперамі. У адсутнасці сапраўднага рынку гэтыя паперы служылі сваесаблівымі індыкатарамі для актараў тагачаснай эканомікі: як будуць разъмаркоўвацца фінансавыя патокі, у якую галіну будуць укладацца грошы, якія тавары будуць дэфіцытнымі і г.д.

Няма нічога дзіўнага ў tym, што менавіта з шэрагаў партыйных кіраўнікоў, а таксама камсамольскіх важакоў у 1990-я гады сфармавалася новая паноўная кляса ў Рэсеі ды іншых краінах былога СССР.

У гады перабудова высьветлілася, што на самым версе КПСС былі людзі з зусім рознымі поглядамі. З аднаго боку, напрыклад, Гарбачоў і Якаўлеў, з другога — Лігачоў, Лук'янаў, Кручкоў. Так што ні аб якім «маналітным адзінстве» ўнутры партыі не было й размовы. А tym больш — аб адзінстве партыі і народу.

Яшчэ ў 1960-я гады, напрыклад, нарадзілася вершаваная карацелька: «Мы Амэрыку нагонім па надоях малака, і па мясе мы нагналі б — ... зламаўся ў быка». Анекдотаў пра партыю і яе правадыроў можна ўспомніць беззліч. А вяршыні, дакладней — бліскучым фінальным акордам народнага фальклёру на гэту тэму засталася фраза, якая нарадзілася ў красавіку 1986-га году: «Хай жыве КПСС на Чарнобыльскай АЭС!» Гэта быў прысуд камуністычнай систэме.

I хачя пасля спробы путчу ў жніўні 1991 году на барыкады ў Маскве выйшла зусім іншамат людзей (у іншых сталіцах саюзных рэспублік пратэсты былі яшчэ менш маштабныя), бараніць КПСС, зліквідаваную Ельциным адным росчыркам пяра, ня выйшаў нікто. Найбольш разумныя і дальнаабачныя началі выходзіць з партыі й публічна паліці свае партбілеты яшчэ перед гэтым.

«Делать жизнь с кого? С товарища Дзержинского!»

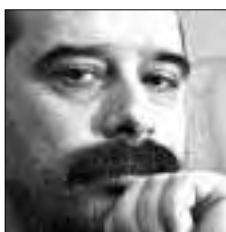
I вось, амаль праз пятнаццаць гадоў пасля таго, як на Лубянской плошчы, побач з будынкам КГБ СССР, супрацоўнікі якога тады перабывалі ў шоку, быў дэмантаваны помнік Дзяржынскому, копія гэтага помніка ўсталяўваецца ў Менску. Разам з помнікам «жалезному Фэліксу» на ягонай радзіме ў Дзяржынаве, а таксама бюстам у сквэры на супраць КГБ у сталіцы — гэта ўжо трэці помнік у Беларусі заснавальніку ЧК.

Тое, за што апошнія дзесяць гадоў змагаліся расейскія камуністы, ўдалося ажыццяўіць не ў Маскве, але ў Менску. Магчыма, паміж словамі кіраўніка Беларусі аб tym, што ён ня супраць стварэння партыі кшталту КПСС, і адкрыццём чарговага помніка Дзяржынскому, якое адбылося ўсяго праз колькі дзён, няма непасрэднай сувязі.

Пасля таго — ня значыць у выніку таго. Але ж таксама як зруйнаваныне «жалезнага Фэлікса» зрабілася знакам жніўненскай рэвалюцыі (дарэчы, адзінам рэальным яе здабыткам), гэтак і ягонае аднаўленыне ці, так бы мовіць, матэрыйлізацыя ў новай гістарычнай рэчаіснасці ёсьць знакам вяртання ў савецкае мінулае.

Лукашэнка ў сваім пасланні ня проста ўпершыню дапусціць магчымасць стварэння

Праблема выбараў у будучыні зынікае сама сабой. Абірае партыя, паводле прынцыпу «дэмакратычнага цэнтралізму».

АНДРЭЙ ЛЯНКЕВІЧ

Старшыня КДБ Сыцяпан Сухарэнка (у цывільным) і камандуючы памежнымі войскамі Аляксандар Паўлоўскі разам адкрывалі новы помнік Дзяржынскаму.

Нашчадкі Лубянкі

Працяг са старонкі 20.

прыўладнай партыі. Згадаўшы КПСС, ён адназначна даў зразумець, якой павінна быць гэтая партыя. І акрамя таго, дакладна ўказаў, якім шляхам павінна яна стварацца — паводле ініцыятывы зынізу. Той, хто мае вуши, той пачус: зынізу — гэта значыць з дапамогай Фэдэрацыі прафсаюзаў і БРСМ. Адтуль мусіць зыходзіц «народная ініцыятыва». Акрамя таго, ёсьць жа яшчэ ўсебеларускі сход.

Адкрыццё помніка Дзяржынскаму сталася свайго рода індыкатаром, праверкай слыху. Сыгнал зъверху быў пачуты і зразуметы адэкватна. Ўлады рапартуюць свайму вышэйшаму кірауніку: рэстаўрацыя савецкай сістэмы, аб якой увесь час гаварылі, у Беларусі завершаная.

Зразумела, звычка рапартаваць аб тым, што заданыне начальства выканана і перавыканана датэрмінова, таксама засталася з савецкага часу. Як заўсёды перад здачай аўтакту ў эксплюатацыю, ёсьць пакуль «асобныя недаробкі». Ня ясна, напрыклад, як будзе называцца партыя «новага тыпу» і на якой ідэалёгіі ўсё-ткі яна будзе базавацца?

Альбанская мадэль

Наўрад ці яна будзе называцца камуністычнай.

Здавалася б, самае простае — узяць КПБ ды надаць ёй ролю «паноўнай». Але кіраунік дзяржавы не выпадкова згадаў у сваёй прамове КПСС, а не КПБ. Па-першае, Кампартыя Беларусі (у адрозненіне, скажам, ад Кампартыі Украіны, у якой заўсёды былі моцныя незалежніцкія тэндэнцыі і дзе нават было не Бюро ЦК, а Палітбюро) ніколі самастойнай ролі не адигрывала. Да таго ж, імя адзінага вядомага і папулярнага ў народзе лідэра КПБ — Пятра Машэрава — ужо даволі даўно выклікае ў кірауніка Беларусі няпрыязь. Год таму адбылося перайменаваныне праспекту Машэрава ў праспект Пераможцаў

(больш правільна, напэўна, было б казаць — Пераможцы?).

Акрамя таго, ёсьць жа яшчэ Партыя камуністаў Беларуская. Што зь ёй рабіць? Зынішчыць? А як на гэта глядзецьмуць таварышы з КПРФ, іншых братніх кампартыяў?

Не, размова вядзеца, хутчэй за ўсё, менавіта пра КПСС. Іншымі словамі — пра адбудову мадэлі Савецкага Саюзу ў маштабах адной, асобна ўзятай дзяржавы. Ня важна, што аб'яднанье Беларусі й Ресей ў адзіную дзяржаву — tym больш на раўнапраўнай падставе — сёняня выглядае праблематычна. У Беларусі, як сказаў яе кіраунік, ёсьць уласная годнасць. Выступ яго перад нацыянальным сходам вельмі нагадваў па сваім патасе выступ Пуціна. Абодва кіраунікі сягнулі ў сваіх прамовах глябальных маштабаў — так, быццам за імі стаяць рэсурсы й ваеннае магутнасць Савецкага Саюзу. Кіраунік Беларусі як бы ўнутрана спаборнічаў па сваім расейскім калегам у праве на лідэрства.

Прычым, як казаў Чапаеў у аднайменным фільме, у суսветным маштабе.

Гэтак Кітай (нездарма Лукашэнка згадваў яго ў сваёй прамове ў якасці прыярытэту замежнай палітыкі), Румынія, Югаславія і нават маленькая Альбанія некалі спаборнічалі з Савецкім Саюзам у праве лічыцца адзінай сапраўднай камуністычнай дзяржавай.

Яшчэ ня так даўно Беларусь параўновалі зь Югаславіяй пэрыяду «народнага сацыялізму». Цяпер, калі ад Югаславіі не засталося ўжо нічога, а Беларусь прасунулася далёка назад у парадкаванні зь ёй у справе дэмакратыі, альбанская мадэль другой паловы XX стагодзьдзя выглядае найбольш годнай перайманьня. Для яе быў харэктэрны апора на ўласныя сілы, поўная ізалація на міжнароднай арэне, ператварэнні краіны ў суцэльнную вайсковую крэпасць. І пры гэтым — крайні нацыяналізм і, вядома ж, культ правадыра партыі й народу.

КПСС ці КГБ?

Дарма аналітыкі кажуць пра стварэнне нейкай паноўнай партыі ці партыі ўлады, накшталт «Адзінай Ресей». Лукашэнка ніколі гэтай ідэі не падтрымліваў і не падтрымае.

Стварэнне «партыі ўлады» мае на ўвазе існаваныне і некалькіх іншых партыяў — хай сабе дзеля дэкарацыі, як гэта было ў так званых краінах народнай дэмакратыі ва Усходняй Еўропе. КПСС, паводле Канстытуцыі СССР, была «адзінай і накіроўваючай сілай» савецкага грамадзтва. (Адмена шостага пункту Канстытуцыі, які надаваў партыі бязьмежныя права, азначала ў выніку крах камуністычнай сістэмы.) А больш — аніякіх партыяў. Генэральны сакратар ЦК КПСС аўтаматычна становіўся кірауніком дзяржавы, незалежна ад таго, як гучала яго дзяржаўная пасада — старшыня Савету міністраў ці старшыня Прэзыдыму Вярхоўнага Савету.

Няцяжка здагадацца, што менавіта гэты элемэнт падаўся найбольш прывабным ціперашняму кірауніку Беларусі. Праблема выбараў у будучыні зынікае сама сабой. Абірае партыя, паводле прынцыпу «дэмакратычнага цэнтралізму». На ўсеагульных выбарах народу даеща права зацвердзіц адзінага кандыдата ад блёку партыйцаў і беспартыйных...

І ўсё-ткі, у кірауніка дзяржавы яшчэ застаюцца сумненіні. А што, калі большасць насельніцтва маўкліва збайкату «ініцыятыву зынізу» і не паваліць валам у новую партыю? Можна, вядома, загнаць у яе людзей пад прымусам, як у БРСМ. Але што гэта будзе за партыя і навошта яна ў такім выпадку патрэбная? Лепей ужо заставацца народным прэзыдэнтам.

А яшчэ можна абысьціся ў бяз партыі, сіламі аднаго толькі КГБ. Геніяльна і проста. А ў якасці сымбалю гэтай новай дзяржаўнай пабудовы нічога лепшага не прыдумаць, як постаць «суайчынніка» беларусаў Фэлікса Дзяржынскага.

Але ж гісторычнае месца для яго ўсё адно застаецца на Лубянской плошчы ў Маскве. У Менску ёсьць месца для іншых помнікаў, і галоўнае сярод іх — плошча Каліноўскага.

Атрымаць крэдыт і нічога ня страціць

Некалькі месяцаў таму Нацбанк прыняў распараджэнне, якое забараняе банкам улучаць у плату за крэдыт іншыя камісіі, акрамя працэнтавай стаўкі.

Галоўная праблема сферы крэдытавання — зарплата «ў канверце». Прыватныя бізнесоўцы адмаўляюцца сплачваць высокія падаткі — каля 60% ад заробку. Банкам гэта добра вядома (а часам знаёма), таму разлічваюцца крэдыты пры ўмовах пагашэння штогодзечна сумы пазыкі, роўнай 50% заробку (нават калі вы зарабляеце 300 тыс. на ўсю сям'ю).

Банкам гэта выгадна, і было б нявыгадна адваротнае. Напрыклад, калі банк дае патрэбныя гроши на год, а карыстальнік сплачвае пазыку цягам трох, банк губляе свой прыбытак на адсотках. Пра тое, што гэта зьява ня надта ўжо рэдкая, съведчыць уведзеныя некаторымі банкамі ўмовы па тэрмінах пагашэння крэдыту. Напрыклад, Белгазпрамбанк уводзіў штрафныя санкцыі (6% ад атрыманай суммы), калі крэдыт пагашаўся на 6 месяцаў раней.

Гатовых купляць у крэдыт шматкроць болей, чым плацежаздатных паводле дакумэнтаў. З гэтай прычыны цяжка знайсці і паручніка. Прыватныя банкі больш чуляя да патрэбай рынку, таму некаторыя спрашчаюць патрабаваныя фактычна да адной даўдкі, якую лёгка зрабіць. «Зь дзяржаўнымі банкамі працаўваць немагчыма, — абураецца Ўладзімер Кандруцкі, супрацоўнік аўтапарку пры ўваходзе ў камэрцыйны банк. — Я браў крэдыт у «Беларусбанку» — гэта ж якая цягніна! Назыбіраць стос паперак, прывесыці паручніка з адпаведнымі прыбыткамі. Дзе ты іх сённяня знайдзеш? А тут

прынёс даведку пра свой заробак за апошнія трох месяцы — і ёсё».

Праўда, за такі давер ахвотнікам даводзіцца плаціць вышэйшымі адсоткамі і іншымі камісійнымі. Нягледзячы на тое, супрацоўнікі прыватных банкаў адзначаюць, што поўны на такія паслугі ўпэўнена

ідзе ў гару. «У галоўным упраўленні мы абслугоўваем прыкладна сотню кіентаў за дзень, — паведаміла «НН» кіраўнічка аддзела работы з фізичнымі асобамі аднаго з такіх банкаў. — За красавік наш банк выдаў больш за 6 тыс. крэдытаў».

Які б «галаўныя боль» не прыносілі схаваныя ад падаткаў гроши для спажыўцу і бізнесоўцу, для дзяржавы гэта цяжкая хвароба, якой часткова пазыўваюцца праз тыя самыя крэдыты. Распара-

джэнныне Нацбанку палепшилі ўмовы крэдытавання, хоць шэраг банкаў замаскалі свае «накручкі» пад завышаным фіксаваным тарыфам за аблугу. Грошова-крэдытная палітыка дзяржавы націраваная на выманыне наяўных грошей з абарачэння. Акрамя плястыковых картак з банкаматамі, крэдытаванне — вельмі зручны інструмент. Адсачыць, куды пайшли наяўныя гроши за тавар альбо ці былі сплочаныя з іх падаткі, амаль немагчыма, крэдытныя — справа некалькіх хвіляў.

Умовы ў гэтай сферы маюць доўгатэрміновую тэнденцыю паліпшацца, але ж, круці ні круці, за наяўныя любую реч можна купіць таньней на 18%.

Таяціна Гацуро

Гісторыя аднаго набытку

Тры месяцы таму мой знаёмы вырашыў набыць кампютар. Спініўся на мадэлі за 1000 далараў. Але калі выявілася, што завалодаць ім ён жадае праз крэдыт, да гэтай сумы дадалі 18% (НДС). Крэдыт аформілі на 90% — 2 400 000 рублёў пад 14% гадавых, роўным 265 000 рублёў за ўвесі час карыстаньня (18 мес.). Акрамя гэтай узнагароды, паводле дамовы з банкам, была прадугледжана яшчэ адна камісія ў памеры 1,5% штогодзечна зь першапачатковай сумы крэдыту, роўная

650 000 рублёў за ўвесі час карыстаньня.

Урэшце за крэдыт яму давядзенца заплаціць:

$$2\ 400\ 000 \text{ (фактычная сума)} + 265\ 000 \text{ (адсоткі)} + 650\ 000 \text{ (камісійныя)} + 200\ 000 \text{ (першапачатковы ўнёсак)} = 3\ 515\ 000.$$

У эквіваленце гэта сума роўная \$1635, а значыць, на 38% даражэй за набыцьцё наяўнымі.

Як кажуць, факты гавораць самі за сябе.

НАВІНЫ ЭЎРАЗЬВЯЗУ

«І пасъля вызваленьня — Беларусь»

Дзейная структура Эўразвязу разылчаная на больш чым на 27 краінаў-сяброў. Аб гэтым заявіў эўракамісар у пытаньнях пашырэння Олі Рэн: «Пасъля далучэння Баўгарыі й Румыніі трэба будзе распрацоўваць систэму ўлады, каб працэс пашырэння мог працягнуцца». Разам з тым эўрачыноўнік падкрэсліў, што ня варт адмаўляцца ад стратэгіі, скіраванай на далейшэ пашырэнне ЭЗ, а таксама на ўзмадчынне эўрапейскай палітыкі суседства, «асабліва для таких краінаў, як Украіна, Малдова й, пасъля свайго вызваленьня, Беларусь».

Вадарод замест бэнзіну

У хуткім часе на вуліцах эўрапейскіх гарадоў з'явяцца 200 новых аўтобусаў на вадародным паліве. Эўракамісар у энергетычных пытаньнях Андрыс Пібалгс з гэтай нагоды падкрэсліў, што пытаньне на ў тым, ці здольная працеваць гэта тэхналёгія, а ў тым, калі яна стане канкурантадольная. Аўтобусы будуць рухацца з дапамогай адмысловых электрахімічных прыстасаваньняў, што будуць вырабляць электраэнэргію для рухавікоў, мяшаючы кіслород з паветра. І вадарод, як робячы агент, выхілі. Для іх абслугоўвання пабудавана некалькі дзясяткаў адмысловых вадародных заправак.

Беларусь — у новай праграме

Намеснік кіраўніка Прадстаўніцтва Эўракамісіі ва Украіне й Беларусі Дырк Шубель, выступаючы на імпрэзе, звязанай з адкрыццем Дзён Эўропы ў Менску, адзначыў, што «Беларусь яшчэ не заняла належнае ёй па праве месца ў сямі эўрапейскіх народаў, больш за тое, палітычна сышчэ больш аддалілася ад эўрапейскіх демакратычных нормаў і каштоўнасцяў». Ен таксама падкрэсліў, што Эўракамісія — адзін з найбуйнейшых донараў у Беларусі. Былі агульны аўтаганізм: з 1991 па 2004 гады агульны аўтаганізм дапамогі Беларусі ад Эўразвязу склаў 221 млн ёура, а разам зь мінулым і гэтым гадамі лічба павялічыцца яшчэ на 10 млн. Ціпер галоўнае фінансаваныне ажыццяўляецца праз праграму TACIS, асноўнымі мэтамі якой ёсьць падтрымка эфектыўнага кіравання, устойлівага разьвіцця, сацыяльных сфер, аховы здароўя, экалёгіі й эканамічнага разьвіцця. Сп.Шубель нагадаў, што з наступнага году праграма TACIS будзе замененая новай праграмай — «Эўрапейскае суседства й партнэрства».

Гары Потэр і Эўрапейская Канстытуцыя

Віц-прэзыдэнт Эўракамісіі Марго Вальстрэм заклікала да шырокага аблерканання Канстытуцыі Эўразвязу, каб узвініць пытаньне яе прыняцця. Паводле яе словаў, галоўная праблема Канстытуцыі — памер (448 артыкулаў з дадаткамі). «Так, гэтую книжку не прачытаеш перад сном. Цуды нам пакуль не па сілах — Гары Потэр ня сябар Эўракамісіі. Але прыняцце Канстытуцыі — адзін з галоўных сродкаў разьвіцця ЭЗ. Гэты проект мае шэраг пераваг, якія нельга згубіць праз часовыя няўдачы пры галасаванні», — дадала спн.Вальстрэм.

Гэта новае слова — санкцыі

Эўразвяз заблякаваў рахункі вышэйшага кіраўніцтва Беларусі на чале з Аляксандрам Луканінкам, а таксама асобаў, якія адказны за парушэнні свабоды слова ў краіне. Гэта ўжо другі этап санкцыяў супраць беларускага вышэйшага чынавенства. Месяц таму краіны ЭЗ, а таксама Канада й ЗША, забаранілі ўезд на свае тэрыторыі прадстаўнікам беларускіх уладаў.

Шмат мільёнаў неграмадзянаў

«У эўрапейскіх краінах зараз жыве каля 25 мільёнаў людзей, што ня маюць грамадзянства ў краінах сталага пражывання», — сцівярджаеца ў даследаваньні, праведзеным эўрапейскім упраўленнем статыстыкі Эўрастат. Значная большасць іншаземцаў прыехала з-за межаў ЭЗ. Больш за ўсё неграмадзянаў (у адсоткам вымярэнні) живе ў Люксэмбургу (38,6%). На другім і трэцім месцы — адпаведна, Латвія й Эстонія (больш за 20%). У астатніх краінах Эўразвязу неграмадзянаў ад 5 да 10%. Найменшая колькасць — у Славаччыне — 0,6%. Разам з тым сярэдні ўзрост «эўрапейскіх неграмадзянаў» увеселі памяшанаецца.

Баўгарыя й Румынія — у чаканыні вэрдыкту

У каstryчніку Эўракамісія распаўсюдзіць справаўдчу, вынікам якой стане вэрдыкт па магчымасці далучэння названых дзяржаваў краінаў да Эўразвязу ўжо 1 студзеня 2007 года. Нагадаем, гэта можа здарыцца, калі гэтыя краіны выканають усе «адаптацыйныя» мерапрыемствы, прычым найперш — нават не ў эканамічнай сфэры. Выступаючы ў Эўрапарлямэнце, прэзыдэнт Эўракамісіі Жазэ Мануэль Барозу пацвердзіў, што «гэтыя краіны выканалі багата задачаў, што перад імі стаялі. Але гэтага недастаткова: мы патрабуем больш значных зрушай у галінах юстыцыі й унутраных справаў, у забесьпечэнні правоў меншасцяў і барацьбы з карупцыяй».

Асьцярожна, рынкі адкрываюцца

З 1 траўня эўрапейскія краіны адкрылі свае рынкі працоўнай сілы. Гішпанія, Партугалія, Фінляндія й Грэцыя далучыліся да Брытаніі, Ірландыі й Швецыі ды з'янялі аблежаваньні для працоўных з восьмі новадалучаных краінаў Усходняй Эўропы. Францыя, Італія й Люксэмбург маюць адкрыць свае рынкі ў тых галінах, дзе не стае ўласных адмыслоўцаў, а Бэльгія й Нідэрланды разгледзяць гэтае пытаньне да канца бягучага года. Што да Нямеччыны й Аўстріі, то яны працягнуть дзеянье аблежаваньняў да 2009 г. Дадамо, што за апошнія два гады звыш падмільёна грамадзянаў «новых» краінаў Эўрапейскага Звязу накіраваліся па працу на Захад. Большасць такіх працоўных — з Польшчы.

Зыміцер Дрыгайлі

«Гудбай, бацька»

Съмеючыся, мы разьвітваемся з сваёй цяпершчынай. **Андрэй Расінскі** — пра новую прадукцыю «Навінак».

26 траўня на сядзібе БНФ творчая група «Навінак» наладзіла прэм'еру трэшавага відэакоміксу «Гудбай, бацька!». Фільм паставлены паводле нямецкай стужкі «Гудбай, Ленін!», але дзеяньяне скарэктаванае з улікам нашых рэалій.

Бацька Каляна, фаната тэленавінаў, вылучаны дэлегатам на трэці ўсебеларускі народны сход. Пасыля таго як сам презыдэнт паціснуў яму руку, продак збрэндзіў ад шчасціца і ўпаў у посталь-кагольную кому. Але сапраўдныя праблемы пачаліся, калі зацягты лукашыст ачууняў пасыля выбараў — ужо ў новай, дэмакратычнай краіне. Любое душэўнае хвалаўванье можа скончыцца для небаракі летальным запоем. І таму Калян сам мантажуе навіны — і стварае «стабільную квітнеющую Беларусь» у асобна ўзятай кватэры.

Цудоўны эфект мантажу стаўся ўдарнаю фішкай «Навінак». Лукашэнка адкрывае казіно ў будынку Нацыянальнай бібліятэкі, на тэлевізіоне «Лад» ідзе эратычнае шоў, а свята «Дажынак» у Бабруйску падазроні нагадвае нямецкі гей-прайд.

Дыктары гавораць аб продажы Трактарнага завodu, а на вуліцах адбываюцца су-

тычкі работнікаў МАЗу зь беларускай паліцыяй.

Бурлескны мантаж агаляе нішчымнасьць афіцыёзнай хлусыні — але таксама камічнасьць лібэральных летуценъняў — і прымушае вішчаць ад съмеху. Рэальннасьць — як фікцыя, створаная мэдыямі. Менавіта яны галоўныя героі стужкі (ніzkі паклон БТ і АНТ).

Для прававерных бабулек, якія «бачаць усё сваімі вачыма па тэлевізоры», карціна будзе цяжкай псыхічнаю траўмай (а далейшае лекаванье «Панарамамі» гарантует шпіталізацыю). Але «аптымістычная фантазія» перасыцерагае й прыхільнікаў дэмакратыў — ад празмернае ўфары.

Актарская гульня — дакладней, яе адсутнасьць —

слабое месца карціны. «У нас і ня будзе прафесійных актораў, — кажа Паўлюк Канавальчык, які стаўся рэжысёрам, — у нас тышажы». Але ня ўсе тышажы пасуточы на сваім веку і выглядзе.

Тым ня менш «Навінкі» засвядчылі калясальныя творчы — адылі й камэрцыйны — патэнцыял. Пасылья «Случая з пацаном» узворэнь іхняга кіно зауважна вырас. А некалькі кадраў з прыдуманых тэлевізій зайнтрыгавалі нахабствам амбіцый: канал «Навінкі хорар», «Sexy Навінкі», «Cartoon Навінкі» (галоўны герой — чырвона-зялёны вусаты супэрмэн). А «Arthouse Навінкі» — «Гарэлка і цыгарэты» — прысыцёбка з Джыма Джармуша.

«Увесень мы плянуем вы-

пусыці хорар «Толькі мёртвяя анічога не баяцца», — падзяліўся Паўлюк Канавальчык новымі творчымі плянамі, — кадры зь яго выўжо бачылі». А чырвона-зялёны «Супэрбацька» быў ге-роем часопісу, што так і ня выйшаў у съвет.

Сам навінкаўскі фільм вырастаў з фатакоміксай, якімі славілася газета. Калі выданыне забаранілі, коміксы перайшлі ў Сеціва, а потым раскадраваліся і ў кіно.

«Мы натхняліся нашай са-цыяльна-псыхіячнай рэ-чаіснасцю», — кажа рэжы-сэр аб крыніцах натхнення.

26-хвілінны фільм ства-раўся з 5 сакавіка — два ме-сяцы. Змантажаваны на хат-нім камптары, распаўсю-джваецца на камптарных плытках.

Пірацтва вітаецца, але можна й набыць стужку. «Мы яшчэ DVD-версію вы-пусцім, з бонусамі!»

«Гопнікам з Паўднёвага Захаду фільм спадабаецца, — з задавальненнем адзначыў адзін з гледачоў, — я сам падкіну ім копію».

Заля, што была забітая да адказу, выбухала рогатам не аднойчы. «Гудбай, бацька, гудбай!» Съмеючыся, мы разьвітліся з сваёй цяпершчынай.

Тэлерэчаіснасць, створаная галоўным героям фільму: абвяшчэнне бел-чырвона-белага сцяга «Штандарам Перамогі» з нагоды 594-годзьдзя Грунвальду.

«ХЭ-ХЭ-ХЭ»

Выставка
Руслана
Вашкевича
ў Музэі
сучаснага
мастацтва.

25 траўня ў Музэі сучаснага выяўленчага мастацтва (пр. Скарыны, 47; мэтро «Плошча Якуба Коласа»), адбылася прэзентацыя «ХЭ» — новага праекту славутага мастака Руслана Вашкевича. Гэта самы вядомы прадстаўнік сучаснага беларускага авангарду. Руслан Вашкевич — мастак з інтэлектуальна-іранічай інтуіцый.

Ягоны праект «ХЭ» прэтэндуе на адкрыццё новага віду выяўленчага мастацтва. Сутнасць «ХЭ» палягае на «жывапісных лінейных іміджах», што нагадваюць і дратовыя карункі, і малюнкі вугалем. Але перадусім гэта жывапіс. Жывапіс, да саўтарства ў якім запрашаюцца й гледачы, бо колер ня ўласнасць адно аўтара. Колеры належаны ўсім.

Вячаслаў Ракіцкі.

Беларусь у «свабадзянскіх» апавяданьях

На прэзентацыю кнігі Вячаслава Ракіцкага «Беларуская Атлянтыда» 25 траўня ў Палацы мастацтваў прыйшоў увесь менскі мастацкі съвет. Апроч традыцыйна франдзёрскіх Акудовіча, Анціпенкі, Арлова быў кіраўнік Саюзу мастакоў Уладзімер Басалыга. Прэзентацыя ў цэнтры Менску кнігі, выдадзенай амэрыканскім радыё

«Свабода», у нашыя дні выглядае ледзь не эпатажам.

«Беларуская Атлянтыда» — дзясятая кніга ў сэрыі «Бібліятэка Свабоды». У выданыне ўвайшлі тэксты ад найменней сэрыі перадачаў, якую на «Свабодзе» вядзе мастацтвазнаўца В.Ракіцкі. Пры ілюстрацыі кнігі былі выкарыстаныя геніяльныя афорты Ва-

Зрэшты, і без таго гледачам сумна на выставе ня будзе. Вось бязъмежна шчаслівы музыка без нагі, які грае нешта, зразумелае адно ягонай глуханямой прыяцельцы («Аднаногі бандыг»), а вось адрезаная галава, якая ляжыць на кнізе, пэўна, захапляльнае чытанкі, і прагна съсе цыпку («Юдыф»), штучнае дыханье і спакусліва прыўзынятая спадніца («Зынесеная ветрам»). А хіба ж ня тое самае жаданыне зьяўляецца вытокам памкненняў Руслана Вашкевича, калі ён зь нястомнай рушлівасцю стварае вобразы жаночай прыгажосці і непаўторнасці, што вызначаюць сутнасць жанчыны? Такім чынам, творы Руслана Вашкевича — гэта не толькі мастацкія выявы самі сабою і не толькі рэалізацыя пэўнай тэмы, але і тое нябачнае, што стаіць за кожным вобразам, кожнай тэмай.

Не занудзіцца глядач. Гэта кім культурным героям, як Адам Глебус і Уладзімер Колас, то пэўна не было нудна на вясёлым вэрнісажы.

Выставка працягненца да 10 чэрвеня.

СХ

Конкурс бодзі-арту падчас фэстывалю авангарднай моды «Мамант-2005» у Менску 26 траўня.

лера Славука, ілюстратара «Шляхціца Завальні».

Цягам апошняга дзесяцігодзьдзя ў андэрграунд мусіла сышыці практична ўся беларуская культура: цяпер мачярык беларускай гісторыі адкрываеща толькі празь недзяржаўныя радыё, газэты, часопісы. У андэрграунд патрапілі ня толькі такія тэмы, як «Маскоўскія нявольнікі ў Магілёве» альбо «Калянійльнае і незалежніцкае съветабачаньне», але і зусім нібыта бяскрыўдныя «Смак сыру», «Загадкі й разгадкі сноў», «Выкарыстаньне цвікоў»... Кіраўнік Беларускай рэдакцыі «Свабоды» Аляксандар Лукашук распавёў, што адна зь менскіх FM-станцыяў вяла перамовы з «Свабодай» пра набыццё якіх-кольвечы перадачаў. Лукашук прапанаваў «Беларускую Атлянтыду»: у якасці прынады назваў тэму «Сэкс і кантрацепцыя ў Вялікім Княстве Літоўскім». Кіраўніцтва радыёстанцыі зацікавілася, пачаліся перамовы, але... Неўзабаве яны

былі спыненыя, галоўны рэдактар FM-станцыі апынуўся ў эміграцыі ў Кіеве, прадусэр таксама раззвітаўся з сваёй пасадай.

Госьці-суаўтары Ракіцкага ўвасаблялі абазначаныя імі тэмы. Філёзаф Акудовіч разважаў пра інтэлектуалаў: «Як у Італіі сорамна ня ўмець съпявашы, так у Беларусі сёньня сорамна ня быць інтэлектуалам. Каб схаваць свой сорам за адсутнасць інтэлектуальнасці, кіраўнік Беларусі будзе бібліятэку. Можаце ўяўіць памеры таго сорamu паводле памераў бібліятэкі...» Вацлаў Арэшка, рэпрэзэнтаваны ўсім як шляхціч, распавядаў пра спаконвечныя шляхецкія рысы: «Калі я чытаў апісаныні соймікаў, у мяне складалася ўражаньне, што чытаю справа з апазыцыйных нарадаў: там тყы ж Пазнякі, Статкевічы, Хадыкі...» Фальклёрыстка Лія Салавей распавядала пра чарадзейныя ўласцівасці птушак ды ролю іх у чалавечым жыцці. А Сяргей Дубавец, аў-

тар «Вострай Брамы», павіншаваўшы калегу, адзначыў: «Шмат ёсьць розных беларускіх Атлянтыдаў. Я прыехаў сюды зь Вільні — яшчэ адной беларускай Атлянтыды». І папрасіў у падарунак яшчэ пару асобнікаў кнігі Ракіцкага: маўляў, на зваротным шляху прасілі прыхапіць з сабой беларускія мытнікі...

Скончылася прэзэнтация раздачай кніг, але і тут не абышлося без сюрпризу: каб атрымаць падарунак, трэбыло адказаць на колькі пытаньняў анкеты. Праверце сябе: у якіх беларускіх вадаёмах вадзіліся цмокі? Хто з вялікіх назваў пінскае балота морам? Калі ў Беларусі пачалі вырошчаць бульбу (стагодзьдзе і ўладца)? Якімі калёніямі валодала Беларусь у старажытнасці? І ведаеце, у залі знайшоўся не адзін чалавек, які правільна адказаў на гэтыя ды іншыя пытаньні. Жыве беларуская Атлянтыда!

Адам Воршыч

Гедройц у Менску

Міжнародная канфэрэнцыя «Канфэрэнцыя УЛБ (Украіна, Літва, Беларусь) — ад ідэі да рэалізацыі», прымеркаваная да 100-годзьдзя з дня нараджэння Ежы Гедройца, адбудзеца 8—10 чэрвеня ў Менску. Арганізующе Міжнародная асацыяцыя беларусістаў, Польскі інстытут ў Менску, Таварыства апекі над архівамі Літаратурнага інстытуту ў Парыжы пры дапамозе польскага пасольства.

Удзел у канфэрэнцыі маюць узяць людзі, якія працавалі ў Літаратурным інстытуце ў Парыжы й рабілі разам з Гедройцам парыскі часопіс «Kultura»: Натальля Гарбанеўская, прафэсар Багдан Асадчук, які наладжваў польска-ўкраінскія контакты, публіцыст Леапольд Унгер, доктар Марк-Марцін Жаброўскі, прэзыдэнт Таварыства апекі над архівамі Марк Краўчык.

Падчас канфэрэнцыі пойдзе гаворка

пра радавод Гедройцаў, Менск пачатку ХХ ст. — месца нараджэння Ежы Гедройца, традыцыі ВКЛ у сучасных Беларусі, Літве, Украіне ды інш. У канфэрэнцыі возьмуть удзел шматлікія беларускія інтэлектуалы. Не абышлося бязь ляпусаў: філёзафа Ігара Бабкова арганізаторы памылкова прэзэнтуюць як рэдактара часопісу «ARCHE» — так напісана ў праграме канфэрэнцыі.

10 чэрвеня ў касцёле Святога Роха на Залатай Горцы, дзе хрысьцілі Гедройца, адбудзеца міша памяці «апошняга грамадзяніна Вялікага Княства».

AB

ВОЛЬНЫ ЧАС

Трэцяе пакаленне X

Людзі X — 3: Апошня бойка
(X-Men: The Last Stand).

ЗША, 2006, каліяровы, 103 хв.

Жанр: комікс-фантазія.

Адзнака: 5 (з 10).

Супольнасць мутантаў пад пагрозою: распрацаваныя лекі, якія вяртаюць звышлюдзея да нормы. Частка мутантаў вырашае стаць, як усе, а частка — вагаецца. Калі лекі становяцца зброяй, Магніта (Ян Маккелен) збірае армію і распачынае супраць людзея вайну. На ягоным шляху становяцца вучні доктара Ксаўера. Але сітуацыя ўскладняецца ўсёмагутнай Джын (Фамке Янсэн), якая ўваскрасла — і абраала бок зла.

Комікс Брэта Рэтнэра эфектны й дынамічны. Выбухі, катастроfy, бойкі з ільдом і поўным і галоўная фішка — палёт на слынным мосьце «Залатая вароты». Адзін позірк плюшчыць машыны; мутанты займаюцца зъяненамі надвор’я, левітацый, тэлепатый. Іх так шмат, так што не пасыпяваеш іх і запомніць. Але забаўляльны фільм далёка

не павярхоўны, бо за кожным мутантам маячиць прывід Ніцшэ.

Што рабіць чалавеку — стаць канфармістам ці развязваць свае якасці? Скіроўваць іх на добро ці на зло? Гісторыя мутантаў — гэта гісторыя любой этнічнай ці сацыяльнай меншасці, якая на спробу асыміляваць сябе адказвае тэорам. Стваральнікі «Людзей Ікс» працаваюць выйсьце: выхаваныне. Канец фільму ўзорны: калматы мутант робіць дакладу ААН...

Некаторыя любяць глыбакадумней

Трышчан ды Іжота (Tristan + Isolde)

ЗША—Вялікабрытанія—Нямеччына, 2006, каліяровы, 125 хв.

Жанр: мэлядрама паводле легендаў.

Адзнака: 4 (з 10).

Калісці Максім Багдановіч напісаў ухвалнуюю рэцензію на пераказ легендаў пра Трышчана ды Іжоту. Паэт адзначаў црльнасць і годную прастату пераказу,

што перадае дух эпохі.

Для фільму Кевіна Рэйнальдса такіх слоў у яго не знайшлося б.

Асірапелага Трышчана выхоўвае лорд Марк. Пасыль бойкі з ірляндцамі Трышчана ратуе Іжота. Паміж героямі ўспыхвае кахранье, але Іжота прызначаная каралю Марку...

Стужка Кевіна Рэйнальдса (аўтара «Робіна Гуда») — сучасная мэлядрама, перанесеная ў старажытныя часы. Але сучаснасць забыла сярэднявечную цнатлівасць. Таму Рэйнальдсу прыходзіцца ўставаць на катуны: вершы Джона Дона, дэкарацыі а-ля галівудзкай «Троя» і глыбакадумнасць (пасыль кайгусу).

Але некаторым дзяўчатам фільм спадабаецца.

Андрэй Расінскі

КІНО НА DVD

MASTER RECORDS

«Пад кайфам» («Stoned»)

Драма, Вялікабрытанія, 2005, рэж. Стывен Вулі.

У ролях: Леа Грэгары, Дэйвід Морысі.

Скандалная гісторыя заснавальніка «Ролінг Стоўнз» Брайана Джкоўнза...

Менск, Кісялевіца 12, т.: 643-21-08

ВАРТА ПАГЛЯДЗЕЦЬ 3–4 ЧЭРВЕНЯ

Субота, 3 чэрвень

БТ, 14.30

«Маем рэчы».

Беларусь, 2006, аўтар і вядоўца — Альесь Матафонав.

Тэлевізійная перадача. Гэтым разам — пра літоўскі сыр.

БТ, 22.20

«Іншы сьвет».

ЗША—Вялікабрытанія—Нямеччына—Вугоршчына, 2003, рэж. Лен Ўайзман.

Містычны баявік.

Здаўна арыстакраты-вампіры вядоўца вайну з пралетарамі-ваўкалакамі. У гэту вайну ўмешваецца чалавек, у якога закахалася герайня-вампірка (Кейт Бэкінсэйл).

Анэмічныя персанажы зь ікламі і бязь іх — але атмасфера, дэкарацыі, касыюмы і разрыўныя кулі даюць энэргетыкі.

СТВ, 23.40

«Правілы каханья».

Італія, 2000, рэж. Рыкі Таньяцы.

Драма.

Праская вясна 1968 году. Ена Варга калісці быў хлопчыкам-скрыпачом і марыў пра сустрэчу зь піяністкай Сафі. Гэта адбывалася перад вайною...

Музыку да карціны напісаў Эніё Марыконэ. Кінапремія за апэратарскую майстэрства й музыку.

АНТ, 23.55

«Скрайня меры».

ЗША, 1996, рэж. Майк Эптыд.

Трымцэннік паводле раману Майлса Палмэра.

Доктар (Джын Хэкмэн) праводзіць падпольныя мэдычныя эксперыменты на людзях. Дзіве ахвяры досьледаў уцякаюць і трапляюць да маладога лекара Гая (Г’ю Грант). Гай распачынае няроўную барацьбу за прафесію.

Нядзеля, 4 чэрвень

БТ, 19.10

«Хлусьня, здрада і таму падобнае...».

Францыя, 2004, рэж. Лёран Тырап.

Рамантычная камэдыя.

Рафаэль піша аўтабіяграфіі за знакамітасцю. Калі ён складае книгу пра футбаліста, то даведваецца, што сяброўка гэтага тупіцы — ягонае першае кахранье...

Ролі выконваюць: Эдўар Баўэр («Астэрыкс і Аблікс: Місія Клеапатра»), Мары-Жазэ Кразэ («Уварваныне барбараў»). Актар Карвіс Карныяк атрымаў за фільм прэмію «Сэзар».

Гран-пры Аўніёнскага кінафесту за апэратарскую працу (Жыль Анры).

СТВ, 20.25

«Дзяўчына на мосьце».

Францыя, 1999, рэж.

Патрыс Леконт.

Мэлядрама.

Маладая дзяўчына зьбіраецца кінуцца ў Сену. Немаладому кіdalыніку нажоў патрэбна асыстэнтка для паказу. Яны сустрэліся...

Прыз глядацкіх сымпатыяў рэжысёру на фэсьце

«Сынэманія», 8 намінаций на прэмію «Сэзар».

Ролі выконваюць: Ванэса Парады, Даніэль Атэй (прэмія «Сэзар»).

БТ, 22.20

«Белы алеандар».

ЗША—Нямеччына, 2002, рэж. Пітэр Касьмінскі.

Драма паводле дамскага раману Джэнэт Фіч.

Інгрыд атруціла кахранка белым алеандрам. Пасыль арышту герайні яе дачка засцялася зусім адна...

Ролі выконваюць: Мішэль Пфайфер, Рэнэ Зэльвегер.

«Лад», 22.30

«Чорная котка, белы кот».

Францыя—Нямеччына—Югаславія, 1998, рэж. Эмір Кустурыца.

Балканская трагікамэдыя.

Каханье, съмех і гратэск — у балканскім вясельлі ад Эміра Кустурыцы.

Кінаклясыка.

«Срэбны леў» за рэжысёру на кінафэсьце ў Вэнэцыі.

АР

ТЭАТРЫ**Опэра***На сцэне Дому афіцэраў***2** (пт) — «Грубадур».**6** (аўт) — «Аіда».**8** (чц) — «Багема».**Купалаўскі тэатар****2** (пт) — «Вечар».**3** (сб) — «Сымон-музыка».**4** (недз) — «Каханье ў стылі барока».**5** (пн) — «Ромул Вялікі».**7** (ср), **8** (чц) — «Ідылія».**9** (пт) — «Кім».**10** (сб) — «Чорная панна Насвіжку».**11** (недз) — «Памінальная малітва».*Малая сцэна***4** (недз) — «Адчыніце кант-ралёру».**Тэатар юнага****гледача****2** (пт) — «Сястра мая Ру-салачка».**5** (пн) — «Папялушка».**6** (аўт) — «Парася, якое съпявает».**7** (ср) — «Шлях на Бэтле-ем».**8** (чц) — «Жураўліныя

пёры».

9 (пт) — «Каліф-шавец».**Тэатар беларускай драматургіі****5** (пн) — «Чорны квадрат».**6** (аўт) — «Містэр Розыг-рыши».**7** (ср) — «Шлях у Царг-радз».**8** (чц) — «Параходы жарсыці».**КАНЦЭРТ****Адборачны тур «Басовішча»**

9 чэрвень ў парку Dream-land (вул. Арлоўская, 80) пройдзе адборачны тур «Басовішча-2006». Удзел у конкурснай праграме прымаюць маладыя гурты. Сюрпризы для наведнікаў будуць выступы зорак, імёны якіх арганізатары пакуль не агучваюць. Пачатак а 17-й. Квіткі: дарослы — 13 000, студэнцкі, школьні — 12 000, групавы (група ад 10 чалавек) — 9000. У кошт квітка на адборачны тур «Басовішча-2006» уваходзяць атракцыёны на ўсей тэрыторыі парку.

Кошт квітка — 7000.
Продаж — пераход на ст.м.
«плошча Я. Коласа»
і перад пачаткам канцэрту.
Набудзь квіток папярэдне і атрымаеш у падарунак касэту зь беларускай музыкай!
Даведкі:
6490888,
7662425

БМА Group прэзэнтуе новыя альбомы:
Госьціца — «Пералёт-трава»
Яр — «Вясна красна»
Guda — «Ігры багоў»

КАІСА**Відочная частка айсбэргу**

Індыйскія мудрацы парадаўноўвалі шахматы з акінам, у якім і камар нап'еца, і слон выкупаецца. Мабыць, яны мелі рацыю. На «ўікэнд фізкультурніка» (20—21 траўня) у Менску ладзіліся зусім розныя шахматныя імпрэзы: чэмпіянаты Беларусі па хуткіх шахматах сярод хлопчыкаў і дзяўчат, першынство краіны ў рапідных шахматных кампазыцыях.

«Хуткія шахматы» — баржджэй забава, чым мастацтва ці наука. Вынікі, паказаныя ў спаборніцтвах са скакачным кантролем (30 або 15 мінuta на партыю), ня съведчаць аб реальнай моцы шахматыста. Усё ж назавём маладых гульцоў, якім найчасцей пасыміхалася ўдача: Вольга Салаўёва з Воршы, Кірыла Ступак з Менску.

У палажэныі аб турніры

рашальнікаў гаварылася аб «папулярызацыі шахматной кампазыцыі» згодна з рэгламентам ФІДЭ і пад кіраўніцтвам Беларускай фэдэрациі шахмат. Аднак апошняя не падбала ня тое што пра рэкламу, а нават пра годнае памяшканье для першынства краіны. Чатырнаццаць рашальнікаў, многія зь якіх прыбылі ў Менск за свой кошт, доўга парыліся ў цесных вучэбных клясах на Маркса, 10.

Пераможцам у каторы раз выявіўся 57-гадовы майстар спорту Валер Фрыгін — намдырэктара па вучэбнай работе 227-й магілёўскай вучэльні. Ён стражуў балы на двух- і троххадоўках, затое даў рады этудам, шматхадоўкам, задачам на зваротны і карапэратыўны мат. Судзьдзя ўручыў яму кубак

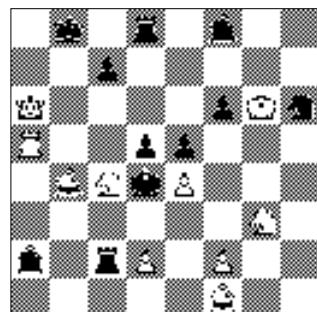
з надпісам... «чэмпіянат Беларусі па шахматах 2004 году». Леташні трохомфатар Аляксандар Булаўка выглядаў стомленым. Дарма што заданыі здаліся яму лёгкімі, да фінішу прадпрымальник з Кітчава прыйшоў другім. «Бронза» — у гомельскага інжынэра Віктара Зайцева.

Прызэрамі конкурсу сталі вядомыя шахматныя кампазытары, што вытумачальна: маочы досьвед складаныя задачі і студаў, лягчэй развязваць чужбы. Аднак у Палацы шахмат мы назіралі відочную частку айсбэргу: рашальніцтва ня ёсьць чиста кампазытарскай справай. Сотні, а то тысячы беларусаў бавяць час за шахматной дошкай, шукаючы хараства... Шкада, што на тое пакуль не зважа-

юць ні ў фэдэрациі шахмат, ні ў Мінспорту, ні ў Мінкультуры.

ВР**Рашыце задачу**

Мат за 2 хады.

Механічныя памятнікі Яна-Бітліх, якія, як пішуць, зрабілі яго «зяб-жанінам». Чэхія даўніх часоў быў членам Чэхіі, а ягоныя 3 настрыгі паўнілі адрэзкі памяці таркі ў Італіі — 1. Kf5! (шахматнае атакаваць — 1. Kf6 Qb5!) —

калі 6...

...ЗША працягвалі
пашыраць съпіс
беларускіх чыноўнікаў,
якія парушаюць права
чалавека.

«Гаворыць капітан самалёта «Менск—
Нью-Ёрк». Віншую з прыбыццём.
Да пасадкі прашу заставаца
ў крэслах, не паліць, не карыстацца
мабільнымі тэлефонамі, а галоўнае —
не парушаць права чалавека!»

...БРСМ-аўцы хацелі зрабіць
сваю лятарэю папулярнай сярод
моладзі.

...беларускія кадэбісты былі
зусім вернымі дзяржынцамі.

«А зараз галоўны прыз
— права не ўступаць
у БРСМ!»

У НУМАРЫ

**Сяргей
Ляшкевіч**

віны не прызнаю.
Але можа выйсьці
на волю ўжо зараз.
Старонка 4.

**Атрымаць крэдыт
і нічога
ня страціць**

Банкам забаронена
ўключаць у плату
іншыя камісіі,
акрамя працэнтавай
стаўкі.
Старонка 23.

**«Гудбай,
бацька»**

Новы фільм
«Навінак».
Старонка 25.

Хэ-хэ-хэ

Вясёлая выставка
Руслана Вашкевіча ў
Музее сучаснага
мастацтва.
Старонка 26.

**Пушкін
incognitus**

Як расейскія
літаратуразнаўцы
ачышчалі Пушкіна
ад замежных
уплыў.
Старонка 19.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Вадзяніку Няміскаму. Вашай пазмы выдрукаваць на хочам з розных прычынаў — як эстэтычнага, так і юрыдычнага характару. Каб яе прачытаў шырокі чытгач, перадайце яе ў газету «Свабода» («Тут і цяпер»).

Раману Л. зь Менску. Вершы нармальныя як тэксты для сыпеву. Праўда, момантамі кульгае беларуская мова. Культура мовы — важная штука, адна з асноваў ўсходнейскай традыцыі. Таму з гэтым працуцце. Вам як юнаку, які выбірае сабе дарогу ў жыцці, таксама варта памятаць, што не літаратурай адзінай жыве Беларусь і не літаратура прынясе нам вызваленіе.

ЛК зь Менску. «Праўду зь няправадай, / Цноту з гарэзіяй / Вымешай спрытам — / Будзе паэзія». Янка Купала.

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМІ

Што чуваць за граніцай?

Змагаючыся з паястаннем у Альбаніі (турецкай правінцыі), туркі сабралі багата войска ў тым куце свайго гасударства, каторы гранічыць з найменшым у Эўропе Чарнагорскім каралеўствам. Чарнагорыя — гэта такі малы і слабы край, што ніхто на яе вялікай увагі не звяртаў бы і не аглядаўся, каб на тое, што за ёй стаіць Расея, каторая ўсяляк паддзерхвае чарнагорцоў і пільнуе іх незалежнасці. Ведама, гэта пазваліе Расеі вясьці сваю палітыку на Балканскім палувостраве, а чарнагорцам паддае съмеласці: іны вось цяпер сабралі вельмі многа свайго войска на граніцы з туркамі, заводзяць новыя стрэльбы і гарматы, — адным словам, як бы рыхтуюцца да вайны з Турцыяй.

У Кітаі ўсё болей і болей шырыцца жаданне зьмяніць цяперашнюю імпэраторскую сям'ю, зрабіць моцны хаўрус зь японцамі і вызваліць Азію ад панавання эўрапейскіх гасударстваў...

«Наша Ніва» 1911. №20

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ВАНДРОЎКА

Зміцер Касцяліровіч запрашае ў вандроўку 11 чэрвень 2006 г. па маршруце: Косава — Ружаны — Лыскава — Пружаны — Шарашова — Лінова — Бяроза. 25 чэрвень 2006 г.: Бальмонты — Слабодка — Друга — Braslaŭ — гора Маяк і Braslaŭскі аэро — Дрысвяты — Мяжаны — Опса — Відзы. Т.: 292-54-58, 622-57-20, 509-12-16

МУЗЫКА

Шукаю беларускамоўную хатню настайніцу музыкі і сыпеву для дзяўчынкі гігі і зталовай гадоў. Т.: 216-87-50, 664-72-78. Анатоль

НАБУДУ

Набуду налепку для клявіятуры зь беларускай рас-

кладкою. Пажадана чорную, але можна й белую.
spadar_petti@tut.by

КНІГІ

Прадам гадавыя падшыўкі «Нашай Нівы» з 1996 да 2001 г. і «Нашага слова» з 1998 да 2001 г. Т.: 336-67-36

ПРАЕКТ

Падрыхтаваны эксклюзіўны энцыклапедычны даведнік «Рэпрэсаваныя сывятыя». Калі 2000 біяграфій расстраляных або загіблых у сталінскіх канцлагерах сівічнана- і царкоўнаслужыцеляў Беларусі. Калі вам вядома што пра пакутнікаў або ёсьць магчымасць пайдзельнічаць у праекце, тэлефануцце: 753-82-12, 755-25-61, (017) 211-09-53. Леанід Маракоў

ЖАРТ

Адказам на заяву пра блякаванье
банкаўскіх рахункаў вышэйшых
чыноўнікаў Беларусі ў банках Эўропы
стаў указ Лукашэнкі пра блякаванье
рахункаў вышэйшых чыноўнікаў
Эўропы ва ўсіх банках Беларусі.

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991
галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:
3.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),
Янка Купала (1914—1915), А.Лукшевіч,
У.Знамроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).
сакратары рэдакцыі Наста Бакшанская
галоўныя рэдактары Андрэй Дынько
фотарэдактары Арцём Ліва
нам.галоўнага рэдактара Андрэй Скурко
мастакі рэдактар Сяргей Харэўскі
выдавец і заснавальнік Фонд выдання газеты
«Наша Ніва»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:
a/c 537, 220050, Менск
Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,
8-029-707-73-29.
E-mail: nn@promedia.by
On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абвязковая. 12 палос фарматам А2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «беларускі Дом друку». Менск, пр. Ф.Скаріны, 79. Рэдакцыя не насы адказнасці за зьвест раклімых абвестак. Кошт свабодны. Пасведчаныя аб реєстрацыі пэрыядычнага выдання №581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзена Міністэрствам інформацыі Эспублікі Беларусь. Юрдычныя адрес: г. Менск, вул. Калектарная, 20а, п. 2а. Р/р 30152/120001/2 у МГД ААТ «Белінвестбанк», Менск, код 764. Наклад 2571. Газета выдаецца 48 разоў на год. Нумар падпісаны ў друк 23.00 31.05.2006. Замова № 2969. Рэдакцыйны адрес: Менск, Калектарная, 20а/2а